

dolhatná, hogy a színház csodája mulandó, ha évezredek bizonyítják, hogy emberi szükséglet, s a világ megismerésének legnemesebb eszközei közé tartozik.

Minden változik körülöttünk, így még nagyobb figyelmet és megbecsülést érdemel az, ami a folytonosságot jelenti.

Ilyen a mi fesztiválunk is, az ez évben éppen 100 éve született Weöres Sándor nevével közismertté lett gyermekszínházi találkozó. Életrevalóságát nem lehet eléggé dicsérni. No meg persze a szervezők hihetetlen kitartását, alkalmazkodókészségét az állandóan változóhoz, az együttműködések, támogatások folytonosan összeomló és megújuló rendszeréhez; azt a sok-sok háttérmunkát, erőt és akaratot, pedagógusét, gyermekét, szülőjét, hivatalnokét, civilét, amely összeadódva végül most is megteremtette a lehetőségét a folytatásnak.

Örömmel jelentem hát, hogy „A Weöres” él, még mindig, és reméljük, még soká! Mert színházat csinálni jó, gyerekkorban megismerkedni ennek varázsával, felejthetetlen benyomás. Embert alakító ereje, közösség-, személyiség- és kompetenciafejlesztő hatása hihetetlen! Kibontja a rejtett képességeket, a „rossz”-ból ügyeset formál, a deviánsból együttműködőt, a játszóból pedig boldogot.

S igazán nagy szükségünk van erre: megélni a boldogság tünékeny pillanatait!

Debrecenben, a fesztiválnak két évente helyet adó városban, csupa boldogság lesz; átszellemült arcú játszó, önmagukról és a világról valló gyerekek, éles szemű és érzékeny kiskamaszok, és nagyszerű játékukba belefeledkező nézők. Két napra megpihenhet a lélek is a következő küzdelmek előtt, remélve, tudva, hogy lesz folytatás... Mert az nem lehet, hogy...

Mert nem lehet, hogy ne legyen gyermekszínházi találkozó.

Tóth Zsuzsanna

(Megjelent a debreceni Országos Gyermekszínházi Fesztivál műsorfüzetében.)

Megyei bemutatók

Zsűritagjainktól a megyei bemutatókat megelőzően levélben kértük, hogy számoljanak be a találkozóról mint eseményről. Nem az előadások szokásos elemzését vártuk tőlük, sokkal inkább azt, hogy írásaik alapján képet kaphassunk és adhassunk arról, hogy hol, milyen módon, milyen rendben szervezik az országos gyermekszínházi találkozó megyei bemutatóit.

Természetesen nehéz a beidegződések ellenében dolgozni, nem véletlen, hogy sokan nem tagadták meg önmagukat, és az egyes előadások részletes alapos elemzését küldték el. Azt tesszük közzé, amit kaptunk. Vegyes a kép: van olyan beszámoló, amiben kevés előadástól sok szöveget kaphat az olvasó, és olyan is, ahol ennek a fordítottjaként sok előadástól szólva is inkább csak hangulatjelentést adunk. (Egyetlen bemutató esetén nem tesszük ezt: a budapesti események közül most csak a regionálisról írunk) Azt nem is reméltük, hogy a regionális bemutatók mind egyikéről is kapunk beszámolót: mégis ez történt...

Fontos: kollégáink mindegyike „anyagi ellenszolgáltatás nélkül” írta meg tapasztalatait.

(KL)

Baranya megyei találkozó

Pécs, 2013. április 6.

Évek óta a Szivárvány Gyermekház ad otthont Baranya megyében a megyei fordulónak. Korábban az intézmény maga, de néhány éve – így 2013-ban is – az Apolló Kulturális Egyesület vette gyámság alá a rendezvényt. Ez több szempontból is kihívást jelent. Az ország más területeivel való összehasonlítás során azt a konklúziót vonhatjuk le, hogy Baranya megyében meglehetősen kevés csoport vesz

részt a találkozón. Ez tulajdonképpen teljesen indokolatlan és érthetetlen számomra. Olyan megyéről van szó, amelyben hagyományai vannak a drámás munkának, és a színházi élet is erősebben képviseltette magát korábban –, illetve teszi ezt az idősebbeknél: a diákszínházi életben. (Az okok között érdemes lenne azt is vizsgálni, hogy a Társaság mit tett a helyzet javításáért és kialakulásáért.)

Az Apolló nem rutintalan a fesztiválszervezésben. Mivel a művészeti iskolájuk és társulatuk működéséhez is szükséges a szervezői profizmus, ezt a gyakorlatot könnyen ültetik át erre a találkozóra is. Most fiatal kollégának, Szalai Ádámnak adódott lehetősége az érvényesülésre: több feladata is volt a rendezvényen, a szervezés mellett időnként a konferanszié funkciójában, illetve csoportvezetői minőségben is helyt kellett állnia.

A helyszín a Bécsy Tamás terem, mely kamarajellegével szerintem ideális játszóhely a csoportoknak. Korábban láttam előadásokat az épület nagytermében is, de azt szinte lehetetlen „maradék nélkül” jól használni színházi tevékenységre.

Hét előadás nevezett, ebből öt az Eck Imre AMI produkciója – ez az adat önmagában is sokat mond az Apolló tevékenységéről. Mivel a művészeti iskolások bemutatója túlmutat a Weöres találkozón, egyfajta intézményszakmai bemutatóvá is vált a rendezvény, ami egyáltalán nem jelent problémát, csak a nap menetét befolyásolja egy kissé. Az előadásokat a meghirdetett időpontok szerint mutatják be. A megvalósulás azonban gyorsabb tempót diktálna, hiszen az adatlapokon, a csoportvezetők által megadottaktól eltérően rövidebbek az előadások, és jóval kevesebb átállási idő is bőven elegendő lenne. Azonban nehéz eltérni a kijelölt időpontoktól, mert a közönség, a

szülők erre az alkalomra időben érkeznek, természetesen nem lehet korábban kezdeni. Érthető is, mivel az összes néző, akit ez a nap érint, nem is férne el egyszerre a teremben.

A csoportokat szendvicsekkel, üdítővel látták vendégül a szervezők. Az előadások után, a szakmai beszélgetés alatt a gyerekeket az Apolló Egyesület tagjai hívták játékba, a már említett nagyterembe.

Jó hangulatú, családi rendezvény volt. Milyen jó lenne, ha több csoport is részt venne a következő években.

Nyári Arnold

Somogyi képek

Balatonboglár, 2013. április 6.

Előhang: mindenki hoz magával valamit egy színjátszó csoportba. Mindenki visz magával valamit a színjátszók évek után. Van, aki magatartásproblémáit, kudarcait, más irodalmi érdeklődését, érzékenységét, megint más a másik nem iránti vonzódását hozza magával, s évek múlva, kinőve a gyermekszínjátszó csoportból, visz sok-sok közös pillanatot, bemutatókra készülés izgalmát, a közös munka örömét, feszültségét, az együttműködés fontosságát és kényszerét, az irodalommal, zenével, játékkal, színházzal való találkozás megismételhetetlen pillanatait.

Most csak képeket láthattunk ebből a munkából Balatonbogláron, a Varga Béla Kulturális Központ Tagintézményében, a Lengyel-Magyar Barátság Házában, ezeket szeretném felidézni a somogyi színjátszók megyei találkozója kapcsán. Hogy kerülnek lengyelek Balatonboglárra? Házigazdánk, Tünde már mondja is fel a leckét, hogy a második világháborúban befogadtak lengyel menekülteket, akik azóta is visszajárnak emlékezni, kapcsolatot ápolni és persze balatonozni.

Ebben a hideg tavaszban még nem a Balatonon járt az eszünk, amikor elindultunk Gyombolai Gáborral, átsuhanunk a pazar völgyhídon, és hipp-hopp, már ott is voltunk a boglári domboknál. A színjátszó csoportok már javában készülődtek, igaz, a program szerint nem voltak sokan, de ez nem szegte kedvét sem a zsűrinek, sem a színjátszóknak az áprilisi napsütésben.

A színpad hagyományos falusi színpad, magasra építve. Ez a tér mindent felidéz, csak épp a gyermekszínjátszók klasszikus próbahelyét, az osztálytermet nem. A hátunk mögött kiállítás, előttünk egy nagy tér, bebeszélhetetlenül. A szervezők ugyan segítenek mikrofonnal, ám megállapíthatjuk, hogy az előadások sokkal többet mutattak volna magukból kamaratérben. Lássuk az előadásokat!

Kikötők – Balatonboglár (Budapest Főváros Önkormányzatának Gyermekektthona): Lelkes kis csapat adta elő Lázár Ervin klasszikus *Költői versenyét*, Sipőczné Oláh Mária rendezésében. A szereplők becsülettel megállták helyüket a színpadon, jó hangosak voltak, még azok is, akik időnként háttal álltak nekünk. Szó esett a megbeszélésen arról, hogy vajon érdemes-e folyamatos pacsirtaszóval felidézni az erdőt, vagy ehhez elég az elején és talán a végén a bejátszás. A *Négyszögletű kerek erdő* szerepei minden magára valamit is adó közösségben kioszthatók, így nem volt nehéz ebben a csoportban is megtalálni Bruckner Szigfrid, Vacskamati, vagy éppen Aromó szerepére a legalkalmasabb gyermeket, hiszen nem szabad elfeledni,

hogy a figurák nem elsősorban állatok vagy mesehősök, hanem igazi gyerekkarakterek. Általános megjegyzés, hogy a térszervezés volt talán a legnehezebb témánk ebben a délelőttben, s ezt nem csak a színpad okozta. A tér használata, a takarások funkciója, az „élő díszletek” használata, a „hol és mikor látszom a színpadon” egyáltalán nem egyszerű kérdések a gyermekszínjátszó rendezők számára (a csoport nem kért minősítést).

Csurgói Deákok (Talentum Művészeti Iskola, Marcali és Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, Csurgó): A csurgói diákok nem az Arany által adott címet, hanem annak egy idézetét választották címül, így „*Ha per, úgymond hadd legyen per*” címmel dolgozták fel a klasszikus művet. Tették mindezt nagy lelkesedéssel, rengeteg ötlettel. Egyszerre láttunk színjátszós ritmusgyakorlatokat és magát a művet. A szöveg értelmezését néhol jól kiegészítették a játékok, ám sok helyen adós maradt az előadás a többletjelentéssel, és ha stilizált az egész darab, akkor nem lehet igazi Péter és Pál verekedése sem a színpadon. A rendezői szándék érthető: egyszerre kell a színpadon mozgatni 16 gyereket és elmesélni egy történetet. A kórus erős, ám olykor ennél sokkal erősebb, amikor csak egy szereplő beszél. Érdemes végiggondolni a csoport viszonyát a történethez, amely ebből az előadásból még nem derült ki. Mindezekkel együtt: egymásra figyelő és pontosan együtt dolgozó csapatot láthattunk Horváthné Zubor Andrea irányításával (ezüst minősítés).

Gézengúzok – Nagyberény (Dr. Faust Miklós Általános Iskola): A Gézengúzok produkciójával folytatódott a játék, akik *Mosoly nagymama megmentése* címmel Szabó Szilvia színdarabját adták elő. Kristáné Soós Melinda tanárnő rendezésében a játék izgalmasan indul, fekete ruhás figurák állóképet alkotnak, ebbe a térbe érkeznek a mese szereplői. Sajnálatos, hogy a játék további részében az állókép alkotói csak díszletelemek maradtak, időnként elfáradva, de nagyon alázatosan statisztálva végig a többiek játékát. Aztán elindul a mesejáték, melyben a szereplők elmondják a didaktikus történetet, ám a szituációk eljátszásához a rendezés nem ad elég segítséget. Az sem segíti a játszókat, hogy a mese sablonokból építkeznek, hiába az egységes színpadkép és az ügyes játszó. A kórus figyelemre méltó. Abból, ahogy szíréneket, szolgákat és lidérceket játszanak, úgy gondolom, hogy ez lehet az az új, játékstílus, melyen érdemes a csoportnak továbblépnie (bronz minősítés).

Boglári Játékszín (Boglári Általános Iskola): A Boglári Játékszín csapata Darvasi László *Trapitijéből* mesél el egy részletet. Szerencsére ez a rész külön történet az eredeti mesében is, bár azok, akik nem ismerik a könyvet, azok néha kapkodhatták a fejüket. Szendrődnyé Botka Krisztina színjátszó fehér pólóban, sárga nyakkendőben gyors és pontos képváltásokkal mesélnek, játszanak. Igaz, az egységes jelmez ebből a nagyszínpadi távolságból helyenként akadályozza az éppen beszélő szereplők beazonosítását. Legfelszabadultabbnak a csoport épp a riportos jelenetben látható, amikor nem köti annyira a történet a játszókat. Itt szabadon, bátran improvizálhattak, és mondhattak véleményt a médiáról (ezüst minősítés).

Turbó Csiga – Siófok (Beszédés József Általános Iskola): Két évvel ezelőtt már láttam A Nap leányát Szekszárdon, most ismét olasz mesét hozott a siófoki csapat, *Liombruno* címmel. A rendező élő gitárjátékával kezdődik az előadás, aztán a szereplők mint megpendített élő gitárhúrok egy 22 húros hangszeren, együtt rezdülnek, beszélnek ebben a varázslatos előadásban. A színpadi eszközök és a tér használatában, valamint a csoportos versmondásban kiemelkedő előadás egy példamesét mond el nekünk. Nem csak a történet mesélődik el, hanem megtapasztalhatjuk egy csoportnak a gyermekszínjátászához, játékhoz, színházhoz, világhoz való példaértékű hozzáállását is. Lélegzetelállító, ahogy egyszerre megszólal a csoport. Takács Tünde negyedikesei bemutatják, hogy az együtt töltött négy év alatt mennyi mindent tanultak a színpadi tér használatáról, a hangszerekről, a színpadi csoportos beszédéről, és az életről is, melyben a fő üzenet: „Ti pedig menjetek és valósítsátok meg sorsotokat” (arany minősítés).

Körömi Gábor

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei találkozó

Nyírbátor, 2013. április 12.

Teljesen profin szervezett esemény. A helyszínen is és a háttér munkában is látszik, hogy akik csinálják, azok nem először teszik ezt, a kisujjukban van az egész. Ahogy a vendégeket fogadták, ahogy elhelyezték őket, ahogy kialakították az egész nap menetrendjét, a délelőtti/délutáni beosztását, az átállásokat. Mintha még arra is figyeltek volna, hogy legyen valamiféle fokozatosság az egymást követő darabok rendjében, ritmikájában.

Mindenki a helyén volt, és így nagyon pörgős lett a nap. A délelőtti és a délutáni programot egy hosszabb ebédszünet választotta el: miután a gyerekek megebédeltek, közösségi játékokra került sor. Ez alatt a zsűri a délelőtti előadások szakmai értékelését végezhette. (Lemondva az ebédjéről, amiért közelharcot kellett vívni a szervezőkkel, akik nehezményezték ezt, de végül is a zsűri nyert, mondván, hogy jó lenne ezt a másfél órát arra fordítani, hogy nyugodtabb körülmények között lehessen beszélgetni a csoportvezetőkkel. Erre azért is nagy szükség volt, mert többeknek el kellett menniük nem sokkal a produkciójuk után.

Tetszett, és bár nem először találkozom vele, de mindig megragad, amikor olyan gyermek- vagy diákszínjátzó szakmai műhellyel találkozhatok, ahol a gyerekek nemcsak játszanak, hanem házigazdaként, segítőként is végig jelen vannak, és részt vesznek az események koordinálásában. Itt és most a Vona Éva vezette Lenszirom Színház „ifi” korosztályú diákjainak közreműködését élvezhettem, akik végig valóban nagyon finoman, nem tolakodóan, de segítőként voltak jelen. Rokonszenves volt az a belső és külső fegyelem, amivel ez a műhely közösségként, szellemi közösségként is működik. Bár a színház kapcsán elköptatott kifejezés, de náluk igaz volt: alázattal voltak jelen, tudták, most nem ők voltak a fontosak, hanem maga az esemény, annak résztvevői.)

Az ebédszünetet kihasználva mind a délelőtti, mind a délutáni produkciókról hosszas szakmai beszélgetésekre kerülhetett sor. És itt a beszélgetés szó azért is fontos, mert valóban közösen tudtunk gondolkodni a látottakról.

Műfajilag több nagyobb csoportot tudnék elkülöníteni a látottakban: voltak a szerkesztett játékok köré sorolható előadások, voltak mesefeldolgozások a maguk megszokott közösségi játékmódjával. És voltak életjátékok, minden erényükkel és hibájukkal. Az mindig szép, amikor a gyerekek a saját élményanyagukból építkeznek, de már sokadszor szembesülök azzal, hogy egy ponton túl be kell avatkoznia a csoportvezetőnek – ezt nem feltétlenül a megmondás szándékával, hanem a kérdés, vagy a közös dramatizálás technikáival, de valamit tennie kell, hogy ne felszínes, sekélyes jelenetek és történetek jöjjenek létre, álművekkel, álparbeszédekkel, amelyek a szappanoperák valamennyi stílusjegyét magukon hordják. Ha nincs benne tét, ha nincs benne szándék, feszültség, akkor nem lesznek érdekesek – itt is találoztunk ilyen problémákkal. Volt egy érdekes, bár számomra szomorú előadás a napban (legyen ez a negyedik kategória!): egy csapat a *Légy jó mindhalálig* című ismert musical néhány jelenetét másolta le, nem igazán igényes koreográfiával, de ügyesen mozgó gyerekekkel. Valamit leutánozni, lemásolni érvényes szándék, cél, belső szellemi indulat nélkül, az zsákutca, még akkor is, ha a kollégánok szerint őket nagyon szokták szeretni a kistérségekben, ahol tájolóknak ezzel a produkcióval. Tévtől bármiféle művészkedést imitálni belső, saját szellemi mögöttes nélkül. Úgy látszott, hogy ezekkel a gyerekekkel sok minden mást is lehetne csinálni – és itt jön a csoportvezető szakmai felelőssége.

A délutáni programban láttuk azt a két előadást, ami végül arany minősítést kapott. Az egyik a Lenszirom „fiatalabbjainak” előadása: nem a történet fogott meg, hanem az a színpadi fegyelem, ahogy a gyerekek jelen voltak, és az a stílus, amivel lehet időnként találkozni, bizonyos értelemben „trendi”: nem mozgásszínháznak nevezném, hanem – Szeszák Szilvia fogalomhasználatával – inkább mozdulat-színháznak. A mozgás, a ritmus, a zeneiség jelenik meg egyfajta oratorikus formában. Jelen esetben komoly műhelymunka áll az előadás mögött, de kicsit még lötyögött a gyerekeken a „ruha”, a formanyelv (ismerkednek vele) – látszott, hogy pillanatnyilag rendezésileg előrébb tart az előadás, mint a csoport.

A másik nyírbátori produkció, amit a színpadi burleszkek közé sorolnék, az Adrian Mole történetével foglalkozó előadás, ami végül eljutott az országos fesztiválra is: rendkívül profin vezetett gyerekeket láthattunk (csoportvezető Márton Ildikó). A nagyon precízen beállított jelenetekhez szükséges mesterségbeli tudást csoportszinten meg is szerezték a játékosok a próbafolyamat során. Jó volt a szereposztás: a gyerekek zömében azt a szerepszintet kapták meg, amit elbírtak. Lubickoltak a játékban – rutinosak voltak, élvezték. Ripacsok voltak, főleg a főszereplők, de ez a ripacséria nem ment a darab egészének rovására – végül is egy burleszkről van szó.

Fontos tapasztalat, hogy nagyon nagy szorításban él most a szakma: a színjátzó-pedagógus szakma. Mindenkiről ezer bőrt húznak le, nincs lehetőség a nyugodt, csendes, elmélyült műhelymunkára, mert az összes helyi rendezvényen, iskolai és települési ünnepségen, az összes versmondó versenyen stb. jelen kell lenni, részt kell venni. Mindenki önmagát igyekszik felmutatni, ráadásul egyre nehezedő körülmények között, egyre nagyobb tempójú pörgés közepette. Minden iskola – ezt érzékelem – önmaga fon-

tosságát igyekszik megmutatni a fenntartó, a szülők és mindenki felé. Ez így, együtt egy év alatt képes „amortizálni” csoportokat: még nincs készen maga a csoport, de már játszani kell, már teljesíteni kell, be kell dobni őket a mély vízbe... Lehet nemet mondani, de azt is tudjuk, hogy vannak olyan helyzetek, amikor igent kell mondani. Amit többször is hallhattunk a kollégáktól: X. Y. nem tudott jönni a csoportjával, mert nem volt ideje készülni, mert pár hete még a városi március 15-i ünnepséget csinálták (azt megelőzően az iskolai farsangot, avagy az iskolai bálon léptek fel – nem sorolom tovább). És ilyenkor elfogyhat az energia, a színjátszásra fordítható idő is... (Persze az idő önmagában nem az egyetlen jelentős tényező: az arany minőségű előadások egyikének rendezője elmondta a szakmain, hogy ők három hét alatt rakták össze az előadást, mert előtte még ünnepi műsorral kellett foglalkozniuk...)

Még egy fontos dolog: a nagyszínpad. Amennyire jó, hogy van, annyira érezhető az is, hogy ez nem a gyermekszínház világáé. Sokan, sokszor, sok mindent elmondtak, leírtak már ezzel a témával kapcsolatban, én csak megerősíteni tudom, ami olvasható ez ügyben. A szervezésben a *nehézkedés* viszi ezt a hagyományt: régi, nagyszínpados kultúrházak tudnak mögé állni egy-egy ilyen rendezvénynek, és ott „ezek a terek vannak adva”, és jó, hogy adva vannak. De ezek a terek nagyok a gyerekeknek, messze vannak a közönségtől, és emiatt van egy üvegfal a játékosok és a nézők között. Kimondva-kimondatlanul ott van az is, hogy mintha sok kolléga eleve nagyszínpadban gondolkodna, miközben a széttolt padok között, kis terekben szerelgeti össze az előadását... Amit aztán kitesz egy hatalmas térbe, ahol az menthetetlenül szétesik.

Püspöki Péter

A bázis – a Tolna megyei találkozóról

Dombóvár, 2013. április 12.

10 előadás, 185 játékos, 23 csoportvezető és kísérő, 2 szervező, 3 technikus, 2 játékra alkalmas tér, rengeteg szendvics és tea, 1 fesztivál.

Nyilvánvalóan nem lehet számokkal kifejezni egy rendezvény minőségét, de az bizonyos, hogy szükség van alkalmas háttérre, résztvevőkre, elkötelezett szervezőkre ahhoz, hogy lehetőség nyíljon értelmes és élményekben gazdag fesztivál megvalósulására.

A Dombóvári Művelődési Ház Nonprofit Kft. hosszú idő óta bázisa a gyermek- és diákszínháznak, így dolgozói könnyed profizmussal oldják meg a találkozó szervezését és lebonyolítását. Egy kamara- és egy nagyszínpadi tér áll rendelkezésre kielégítő fény- és hangtechnikával, valamint technikussal. Minden csoportnak van ideje kiválasztani és belakni a tereket, ami javára szolgál az előadásoknak.

Nem túltervezett a nap, nem kell azon gyötrődnünk, hogy miképp nézünk végig, és miképp beszélünk majd lehetetlen számú előadásról, kötött időbe zsúfolva. Természetesen ez nemcsak azt jelenti, hogy lehetőségünk van hosszabban beszélgetni az előadásokról, ismerkedni az ebéd-szünetben vagy előadások között, hanem azt is, hogy Tolna megyében kevesebb előadás született ebben az évben. A csoportok java része évtizedek óta dolgozik, egyetlen új

jelentkezővel találkozunk, a Mórággyi Általános Iskola csoportjával.

A gyerekek élvezettel nézik egymás előadásait, ami nagyon jó, de egyáltalán nem csoda, hiszen a Tolna megyei találkozón egyenletesen magas színvonal tapasztalható évek óta. Az Akli Krisztián és munkatársai vezette játékok is gondoskodnak a jó hangulatról: a gyerekek a szakmai beszélgetés alatt felhőtlenül és hasznosan töltik együtt az időt, míg a csoportvezetők az előadásokról folytatnak diskurzust.

Valamennyi rendező részt vesz a beszélgetésen. Ez, tapasztalataim szerint majdnem egyedülálló. Tolnai Mária kollégámmal együtt igyekszünk jó hangulatú, értelmes és hasznos, valódi párbeszédet folytatni az előadásokról. A zsűri tagjainak értékelési szempontjai általában nem mutatnak nagy eltérést, színházat nézünk, amit pedagógusok készítenek fiatalokkal, e munka minőségének kritériumai pedig nagy különbség nem lehet. A szempontok közötti rangsorolás, a prioritások adják a minősítések szubjektivitását, emiatt alakulhat ki vita, vagy emiatt érezheti úgy bárki, hogy az eredmény nincs összhangban a szakmai beszélgetésen elhangzottakkal. Itt is előfordulhat ilyen ellentmondásnak látszó döntés, hiszen a mi prioritáslistánkon az öszinteség sok színházi szempontot megelőz. Mindezzel együtt a csoportvezetőknél is múlik, hogy a gyerekek – az eredményekhez való viszonyuktól függetlenül – elégedetten és jóleső fáradtsággal távoznak Dombóvárról, amely újra bizonyította elkötelezettségét a gyermekszínház iránt.

Hajós Zsuzsa

Jász-Nagykun-Szolnok és Heves megyei bemutató

Kisújszállás, 2013. április 19.

A kisújszállási Városi Művelődési és Ifjúsági Központ adott otthont a XXII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Találkozó Jász-Nagykun-Szolnok és Heves megyei regionális fordulójának. Hogy miért szerepelt együtt a két megye, annak egyszerű a magyarázata: Jász-Nagykun-Szolnok megyéből négy, Hevesből, ahonnan valamikor húsznál is több csoport nevezett, most mindössze két csapat jelentkezett, és tudott ide utazni. Mindkettő Sirokról érkezett, igaz, kiváló, arany minősítésre érdemes produkciókkal.

A találkozó magas színvonalát mutatja, hogy egyetlen előadás sem maradt minősítés nélkül. Egy bronz, három ezüst és két arany minősítő oklevelet tudtunk kiadni a gyerekek és tanáraik üdvözlője közepette. Mint már említettem, a két aranyat a sirokiak vitték el. E halmozottan hátrányos helyzetű falu általános iskolájában, ahová sok, nehéz sorsú roma gyermek is jár, dolgozik két, csodákra képes drámapedagógus. Csodatételről kell, hogy beszéljek, mert többnyire mélyszegénységben élő, roma és nem roma gyerekekből álló csoportjaikkal évek óta jelen vannak a Weöres legjobbjai között, mert megrázó és felszabadító, amit produkálnak, és színháziak között nem egy sugárzóan tehetséges gyereket láttam. Vajon milyen sors vár rájuk? Az egyik tanár Rajnavölgyi Vilmos, aki Paff Színpadával *Szent Antal szerencséje* címmel, saját mesefeldolgozást mutatott be, kifogástalan dramaturgiai érzéssel megírt/fel-

épített színpadi szöveggel, pontosan kidolgozott és végigvitt karakterekkel, igényes jelmezekben és ellenállhatatlan humorral. A másik Gál Zoltán, aki Bendegúzaival *A fagyos király* című cigány balladát dolgozta át és formálta megrendítő előadásá. Itt külön ki kell emelnem a játékosok koncentrátságát, a szertartásjáték erős képi világát, a Fagyos királyt megelevenítő óriásbábot és annak mozgatóit.

Idén már ennek a helyi művelődési intézményben megvalósuló rendezvénynek a szervezési/finanszírozási hátterét egy meglehetősen bonyolult, több lépcsős ügymenet szerezte – a Magyar Drámapedagógiai Társasággal együttműködve – a Nemzeti Művelődési Intézet megyei módszertani központjának Kisújszállásra kitelepült munkatársai biztosították. De szerencsére a most bevezetett ügyrend újdonsága a találkozó hangulatán, gyermek- és színjátszóbarát légkörén egyáltalán nem érződött. Igaz, ezt a sok „új-donságot” még szokniuk kell a szervezőknek. De legyen ez a felhőtek gondja-baja! Az előadások jó körülmények között futottak, a ház kertjében volt lehetőség a játékokra, beszélgetésekre, és a három ajánlattevőből győztesként befutó vállalkozó friss rántott húsos szendvicsei és csokitortája is jól esett mindenkinek.

A színházteremben a játékosok és nézők folyamatos helycseréje mellett zajlottak az előadások. A gyerekek lelkesen, érzékelhető kíváncsisággal nézték egymás produkcióit. Aztán mi, a zsűri és a csoportvezető pedagógusok, a fák árnyékában, és a játszótéri gyermekzsivaj biztosította hangkulissza védelmében folytattunk „bizalmas” beszélgetést a látottakról, hogy közelebb férközhessünk egymás gondolataihoz, munkáihoz, módszereihez, választott játéksztílusához. Sokat megtudtunk arról is, hogy ki, milyen körülmények között, és milyen indítással dolgozik. Van, aki könnyebb, és van, aki nehezebb vagy majdnem lehetetlen körülmények között, de töretlen lelkesedéssel és ügyszeretettel készíti fel a gyerekeket a „Weöres”-re. Ezen kívül megpróbál támogatókat találni, hogy eljöhessenek, buszt bérelhessenek, kilopják a bentragadt díszleteket, kellékeket a számukra már bezárt „művházból” stb. De akadnak igazi sikertörténetek is – ilyen a sirokiaké –, ahol a település, egyébként igen szegény önkormányzata, a szülők, helyi cégek érzik fontosnak, hogy gyermekeik számára megmaradjon ez a lehetőség.

Mialatt értékeltünk, a gyerekek kiegészítő programként még megtekinthették a Néprajzi Kiállítótermet, a hagyományörzők lovagi tornáját, és részt vehettek egy kis helyismereti totó játékon is.

A találkozót zajos tetszésnyilvánítással kísért díjkiosztó és vendéglátónk, Janó Lajos igazgató úr szép szavai zárták. Az oklevelek mellett minden gyereknek jutott egy-egy szelet az ünnepi csokitortából.

Regős János

Csongrád megyei találkozó – Szeged, Agóra

2013. április 19.

Nem tudom, hogy mintegy két és félezer éve milyen szerepet játszottak a gyerekek a különböző agorákon, de idén a szegedi Agórán fontosat. A legfontosabbat. Hogy ezt megtehessek, szükség volt a Százszorszép Gyermekházat kinőtt csapatra, akik évtizedes rutinnal bonyolították most is az aktuális Weöres-fesztivál megyei találkozóját.

Köszönet azért, hogy a semmiből még mindig tudnak fesztivált teremteni, hogy ebben a művelődési házban sosem az hangzik el, hogy mit miért nem lehet megcsinálni, hanem a mit, hogyan csináljunk!!! Az új környezetben is megmaradt a régi ügy- és vendégszeretet – ezt Orbán Hedvig személye garantálja.

Hadd kezdjem ezt a beszámolót a fesztivál negatív „végével”! Sokszor mondtuk-mondjuk, hogy ez a találkozó nem verseny, „csak” egy olyan fórum, ahol azonos érdeklődésű gyerekek-felnőttek megmutatják, megnézik egymás munkáit. Ebből számomra az következik, hogy ha benevezem a csoportomat, akkor felkészítem őket annyira, hogy ne kelljen zavartan, feszülten érezniük magukat. Ebben a megyében van egy olyan kolléga, aki rendszeresen úgy hoz csoportot, hogy a gyerekei a szöveget sem tudják, és ő félig a függöny mögé bújva hangosan, a közönség által is jól hallhatóan sűg. Ez számomra a pedagógiai bűn kategóriába tartozik, bűn a gyerekekkel szemben, mert ők kénytelenek a közönséggel szemben ott állni a színpadon, a kolléga pedig megússza, hiszen be sem jön az értékelésre. A másik bűn még súlyosabb. Olyan előadást is láttunk, ami egyértelműen arról szólt, hogy az alkotók megmutathassák magas művészetüket. Nem azt, amit a gyerekek tudnak, hanem magukat. Nem tudom, hogy a gyerekek mit élhettek át az alkotói(?) folyamat alatt, de hogy én a saját gyerekeimet ilyen csoportba nem adnám, az biztos.

De lássuk a pozitív oldalt is! Ez szerencsére lényegesen gazdagabb. Ez az év a szerkesztett játékok éve volt. Három kiváló játékot láttunk ebben a műfajban. Számomra mindig elbűvölő az a látásmód, ahogy Lovai Ágota dolgozik, és az a jelenlét, ahogy a gyerekei, csoportjai élnek a színpadon. Idei játékuk a *Banyaságok* címet viseli, Macbeth boszorkányainak szövegei adják azt az alapot, ami köré a játék épül. Ágotára jellemző, váratlan, bravúros képek sorozata, sodró lendület, hihetetlen jelenlét és jókedv jellemzi a játékot. Köszönet érte!

A makóiak járt úton haladnak. Dr. Tamásné R. Nagy Klára idén is hozta a szokott színvonalat, csoportja felszabdultan, pontosan játszik, tempós, jó színvonalú az előadás. Csengele idén is két produkcióval jelentkezett. Két szerkesztett játék, egy gyerekversekből, egy pedig József Attila verseiből. Igényes, szép munka mindkettő. Az idősebb csoport játéka most mélyebb, megéltebb volt.

Minden évnek megvan a maga slágere. Volt már sláger a *Dömdödöm*, a svéd gyerekversek, Weöres Sándor gyermekverseit nem tudom hányszor sikerült színpadra vinni. Idén Tóth Zoltán *Bolondos királyság, királyi bolondsága* volt soron. Azon gondolkodtam, hogy vajon mit szólna Tóth Zoltán, ha látná ezeket a kísérleteket, és tapasztalná azt, hogy a szövegét használó rendezők mindenképpen el akarják mesélni azt a történetet, amit ő csak laza bolondozásnak szánt.

A két végpont között kialakult egy stabil középmezőny, akik színházilag kicsit botladozó, de pedagógiai szempontból rendkívül hasznos munkákkal jöttek, és azt hiszem, ez a legfontosabb.

Csongrád megye, Szeged idén is jól teljesített. Nagyon remélem, hogy az Agóra nemcsak megyei és regionális rendezvényt fog a jövőben vállalni, hanem ott lapul a tarsolyban egy országos fesztivál terve is.

Kis Tibor

Ha a világ ilyen lenne – Bács-Kiskun megyei találkozó

Kecskemét, 2013. április. 19-20.

A Kecskeméti Ifjúsági Otthon már hosszú ideje gondos gazdája a Weöres Sándor Gyermekszínház Találkozó megyei rendezvényeinek. A ház munkatársai – élükön a drámapedagógia iránt (is) elkötelezett Józsa Kata igazgatónővel és Zum Erika főszervezővel – igazi fesztivál-hangulatot teremtettek most is. Itt már hagyománya van a találkozóknak, van Thália szekere fel- és onnan leszálló közös ritmusjáték, saját fesztiváldal, sőt, saját, rendezőkből álló zenekar. Hogy csupa boldog zengés volt a kétnapos találkozó, ezek után nem is meglepő. Első este arra is jutott idő, hogy a gyönyörű belvárost megörvendeztesse a színházcsapata – fáklyás-dalos felvonulással. A szakmai beszélgetések ideje alatt – amit egyetlen rendező sem hagyott ki, sőt, általában végigülték – a gyerekek különleges zenei élményben részesültek: a doromb művészetében kiemelkedő tudású Szilágyi Áron szórakoztatta őket. Őt „kecskepásztornak” titulálták a szervezők, és volt persze nyáj is, különféle kecskék díszítették a házat, a színházcsapata szerencsésének elősegítése céljából. De hát ezek csak a külsőségek. A lényeg az a szinte kézzel-fogható, érezhető szeretet volt, amely ennek a közösségi eseménynek a gerincét jelentette.

Szóljunk néhány szót arról is, hogy mit láttunk! A találkozón 17 csoport jelent meg, ebből 11(!) csoport kecskeméti. Már ez is ékes bizonyíték az itt folyó fontos drámapedagógiai munkának.

A hat másik csoport Szabadszállásról, Dusnokról, Tiszakécskéről, Felsőszentivánról, Dávodról, valamint Jakabszállás és Fülöpjakab községek összevont intézményéből érkezett. A bemutatott előadások széles skálán helyezkedtek el; már a darabválasztások is változatosak. Ritmus-ujjgyakorlattól, hagyományos mesejátéktól az egyéni, kreatív megoldásokkal épített műig, az életjáték-jellegű mellett az unalomig ismert – ám ezúttal vérbő megoldásokkal teli – darabig sok mindent láttunk.

Számomra – és gyanítom, zsűritársam, Móka János véleménye sem tért el nagymértékben, hiszen döntésünk majd minden esetben tökéletesen összhangban volt – több előadás is a nagyon jó színvonalon elkészített alkotások közé tartozott, s így nem véletlen, hogy hét aranyminősítésű oklevél talált gazdára. Még akkor is szép és kimagasló eredmény ez, ha az aranyosok között is voltak árnyalatnyi különbségek. A leghalványabb előadás (csak egy ilyen láttunk) is csupa jó szándékkal készült. S még egy előadás nem kapott minősítést, mivel nagyon kicsit markolt.

Izgalmas kísérletnek mutatkozott Tóth Orsolya rendezésében több előadás is: Parti Nagy Lajos meséje, *Az ördög darálója* a („Pi”szKOS12 csoport) újszerű formájával, Pilinszky János műve, *A naphajú királylány* (Tűzkút) különösen a kreatív hang- és testhasználatával tűnt ki, és nagyon izgalmas lehetőséget hordoz a Zalán Tibor művéből készült *A rettentő görög vitéz* című alkotás is (Liliumszörnyek). Fiatal kora ellenére Orsolya a legtermékenyebb kecskeméti rendező – a találkozón öt csoporttal jelent meg, s ebből három előadása is arany minősítést nyert.

A „régimotorosok” közül igen jól szerepelt Török László Dafti szabadszállási csapata, a Lajtorja. Ők azért is figye-

lemre méltóak, mert mindig fontos mondanivalót hordozó, aktuális kérdéseket feszegető, mégis költői előadásokat hoznak létre.

A színházi eszköztárat bővítette a Lazarcú Maszkák előadása: a bábok használata plasztikusabbá tette és kicsit eltávolította a szorongások világát, így Sárosi Gábor rendezése igen ígéretessé vált.

Hodován Péter csoportja, a Kincskereső Kölykök a nagyon ismert történetet, *A rátóti csikótojást* mutatta be, leleményesen, élettelen, sok egyéni ízzel, ügyes megoldásokkal.

Meglepően jól került el a „farsangi műsor” csapdái, s alkotott élvezetes, jókedvű előadást Hófehérke némiképp kifacsart történetéből a Zenésztörpék csapata *Showfehérke* címmel. A jó ízlés az ügyes kezű Kovács Tamásné dícséri, akinek a történet színpadra állításában férje segített.

Nagyszerű találkozó részesei voltunk, elismerés és köszönet illeti a rendezőket, a játékosokat, segítőköt – és mindegyikük előtt a szervezőket, akik most is színházszó ünneppé tették a rendezvényt.

Tóth Zsuzsanna

Nógrád megyei találkozó

Balassagyarmat, 2013. április 20.

Szép, napsütéses tavaszi nap volt, amikor Balassagyarmatra mentünk Sereglei Andrással, vagyis Bandóval, hogy részt vegyünk a Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Találkozó megyei fordulóján. A Mikszáth Kálmán Művelődési Központ oldalsó kerítésén és a bejáratnál is nagy plakátok hirdették a rendezvényt. Hiába járok már régóta ilyen eseményekre, mindig meghatódom a találkozóra érkező izgatott, boldog, nyüzsgő gyerekektől. A csoportvezetők a segítő szülőkkel terelgetik a tanítványaikat, cipelik a díszleteket, hangszereket, jelmezeket. A bejáratnál Jakus Juli várja és igazítja el a fellépőket, hol lesz a csoport öltözője, mik a legfrissebb információk a fellépés sorrendjéről, a bejárásokról, ő az, aki mindent tud, akihez a legkacifántosabb kérésekkel lehet fordulni. Juli, az intézmény munkatársaként majd húsz éve gazdája a Weöres találkozónak és nemcsak a megyei, hanem két évente a területi rendezvényeket is ő szervezi. Ehhez rengeteg pályázatot kell írnia, és persze igazi „népművelői” leleménnyel megoldani megoldhatatlan helyzeteket. Itt, Balassagyarmaton „szeretve van” ez a rendezvény, ezt érezzük mindannyian, akik itt vagyunk. Sokszor hangoztattam már, de nem lehet elég szer, hogy a népművelői-szervező munka eredményessége teljesen személyfüggő! Az elmúlt években sokkal keservesebb helyzetben vannak a művelődési intézmények munkatársai, mégis vannak köztük olyanok – a gyermekszínház mozgalom szerencsésére –, akik szorgalommal, leleménnyel, okossággal és nagyfokú ötletességgel úrrá tudnak lenni a nehézségeken, és szívügyüknek tekintve megszervezik a találkozókat. Nem is akárhogyan – ez a nap is ilyen, és ehhez partnerek Juli munkatársai is.

Az előadások témaválasztása, stílusa, a gyerekek és rendezők felkészültsége természetesen sokszínű.

Magyargéc-Ságújfalu gyermekszínházi Hegedűs Gergő matematikatanár irányításával *Hófehérke, no meg a nyolc törpe* című előadásával a felnőtt humor elemeit próbálták

felhasználni a mese sajátos interpretálásához, amely a szövegek megtanulásába fektetett munka ellenére megmaradt az iskolai klubdelutánok vidámkodó szintjén (bronz minősítés).

A darabválasztás, a szöveg minősége értékorientációt és mintát jelent a gyerekeknek, ezért fontos, hogy értékes, igényes szöveggel találkozzanak. A Játékkuckó csoport Magyaránorból a *Kacor király* meséjét adta elő, csoportvezető rendező Györösiné Gyöngyösi Veronika. A történet a jó dramatizálásnak köszönhetően jól követhető volt, de a fontos fordulópontok eljátszása sajnos vázlatosra sikerült. Még mindig általános probléma, hogy a konfliktusok, a váltások, a lelki folyamatok csak szövegben jutnak kifejezésre. Az igényes csoportmunkát a gyerekek szép és kifejező beszéde tükrözte. Néhány ötletes jelmez-megoldással is megörvendeztettek, például a süni tuskéit ruhacsipeszekkel oldották meg. Példaértékűnek tartom, hogy a csoportban együtt dolgoznak 8 évestől 14 éves korig a gyerekek (ezüst minősítés).

A musikal népszerűsége persze töretlen, és a szécsényi alapfokú művészeti iskolában az ének és a tánc kiemelt szerepet kap a képzésben, ezt bizonyította a *Twist Olivér* musicalből előadott rövid részlet (arany minősítés). Csoportvezető: Garamvölgyi Andrea.

Mátraházi Tamás rendező a bátonyterenyei gyerekekkel dolgozik hosszú évek óta, és mint azt egy más forrásból megtudtam, rendkívül nehéz körülmények között. Igazi misszió, amit ellát, mert a tanítványai többsége számára csak a gyermekszínház ad valódi sikerélményt. A három különböző életkorú csoportjával műfajilag is különböző formát választott: Zelk Zoltán verses meséjét (*A három nyúl*) közösen elmondták, kevés térformával – úgy, hogy csak a vers kínálta szerepeket szólaltatták meg egyénileg. *A pórul járt* című kis jelenettel a népszínházvilágát idézték fel hangulatosan, két tüneményes szereplő – Pálkás Zsasklin Dorina és Sárközi Kevin András – segítségével, akik aztán különdíjban is részesültek kiemelkedő színjátékukért. A Mátraházi Tamás által rendezett harmadik előadás a Lackfi János verseiből összeállított *Fűs-lányos* című szerkesztett játék volt, melyben a játékosok boldog örömmel, teljesen felszabadultan vettek részt. Tudták, hogy miről beszélnek, és személyiségükkel élővé tették a verseket, szép pillanatokot szereztek, bár a kísérő mozgások illusztrációk maradtak. A két előző előadás bronz, illetve ezüst minősítése után ez a produkció arany minősítést szerzett, melyet a rendező örömmel és meghatóttan vett tudomásul.

A FÉBÉ színház Cs. Szerémy Andrea vezetésével (*Ki vagyok én?*) a kamaszkori énkéréses témáját választotta, érzékenyen, kerek egységbe szerkesztve a dalokat és a verseket. A megszólalásokból kirajzolódott a megszólaló szereplők egyénisége, átsütött személyes érintettségük. Szép pasztell, lírai oratórium volt az előadás, mely arany minősítést kapott.

A Pimasz Kamasz csoport Balassagyarmaton működik B. Nyiregyházi Ágnes vezetésével, évek óta fontos résztvevője a találkozóknak. Idén egy arab mese sajátos feldolgozásával jelentkeztek (*Szálem és a szög*). A történetet egy mesélőtől halljuk, a színpadra felállított emelvénnyel. A történetet eljátszó szereplők viszont nem szavakkal kommunikálnak, hanem a színpad hátsó részén elhelyezkedő

társaikkal effektusokkal, hangicsáló eszközökkel kísérik, illusztrálják az eseményeket. (A játéknak ez a formája Várhidi Attila rendezései nyomán vált népszerűvé a gyermekszínházban.) A színjátékosok láthatóan nagy élvezettel vettek részt ebben a sajátos játékban, bár a térforma erősen behatárolta a játékot. Az ismétlések variálása, a monotonitás ellensúlyozása megoldásra várt. A jókedvű előadás arany minősítést kapott.

Az egész napra az öröm volt a jellemző. Azt éreztük, hogy boldogok a találkozó résztvevői a színpadon is, amikor játszottak, és a ház többi részében is, amikor – máshogy – játszottak! Mert a szervezők sokféle kiegészítő programmal kedveskedtek a résztvevőknek! Volt gyöngyfüzés, „körmönfonás”, falmászás, célba dobás, verseny ugráló kötéllel, hulahopp karikával, volt papírsárkány készítés a művelődési központ munkatársainak vezetésével, Vagyin Eszterrel, Hegedűsné Jusztin Gizellával és Nagyházi Bélával. Ők is az ügy iránti elkötelezettséggel, szeretetből vállalták a programok vezetését. A ház valamennyi munkatársa beletette tudását, szakmaiságát a rendezvénybe. A műsorvezetést Patakiné Kerner Edit színművész vállalta idén is. A találkozót megtisztelte jelenlétével Máté Lászlóné Kaszás Mária, a Nemzeti Művelődési Intézet Nógrád megyei vezetője.

Jakus Juliék minden résztvevőt vendégül láttak, pizzát és üdítőitalt kapott a 140 résztvevő. És amin aztán teljesen elámultam: **valamennyi** szereplőnek egyéni, **névre szóló** emléklapot készített Jakus Juli (szerepelt rajta az illető neve, a rendezvény, a csoport neve, és annak az előadásnak a címe is, amelyben az illető részt vett). Előző éjjel készítette el a 140 emléklapot Juli! Azt hiszem, nincsen meggyőzőbb bizonyítéka annak, hogy mit jelent számára ez a találkozó! Amíg ilyen elhivatott népművelőkön múlik a Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Találkozó sorsa, talán van remény...

Szakall Judit

Pest megyei találkozó

Vác, 2013. április 20., Inárcs, 2013. április 27.

A Pest megyei bemutónak erős hagyományai vannak, és ezeknek a hagyományoknak a megőrzéséhez elengedhetetlenül szükséges Gaál Anna és Makra Borbála, a Pest Megyei Művelődési Intézet (most éppen Nemzeti Művelődési Intézet) munkatársainak gondoskodása. Itt jegyzem meg, hogy a nagy átalakulásokban, több helyen találkoztam az új intézmény munkatársaival, és eléggé vegyes képet mutat a Weöres fesztiválhoz való hozzáállásuk. Pest megyében még sikerült a hozzáértő, a területet szívügyüként kezelő munkatársaknál hagyni a szervezést.

Vác

A váci helyszín állandó, 20-án itt rendezték az első fordulót. A színházteremben gyülekeznek a csoportok, és ettől, hogy mindenki itt van, aki aznap bemutatkozik, kezd kialakulni az a hangulat, amiért tulajdonképpen mindenki dolgozik. Persze, a Pest megyei színházszínház közössége fontos eseményként tartja számon ezt a bemutatót, és ezért még inkább érződik, hogy rangja van a találkozóknak. A rövid, ünnepélyes megnyitó után az inárcsi KB35 tagjai veszik át a szót, ők lesznek azok, akik az átállási idők alatt szórakoztatják a közönséget. Nincs könnyű dolguk: 150-

200 embert lekötöni, megmozgatni, játékba hívni frontálisan, a színpadról, ha valaki nem a zenebohóc attitűdből kíván dolgozni, akkor tényleg felkészültnek kell lennie! A KB35 tagjai drámás múltjuk és rutinjuk segítségével jó humorral és fesztellenül oldják meg a feladatot, a zsűrit is bevonva.

A két játszóhely lehetőséget ad a csoportvezetőknek a választásra, illetve segít a szervezésben is: színháztermi és kamaratermi blokk váltja egymást. Kedves, és a mai lehetőségekhez képest bőséges a vendéglátás, értve ez alatt, hogy meleg ebéddel várják a fesztivál résztvevőit. Fesztes tempót kell tartaniuk a csoportoknak, mert az estében már másik programnak ad helyet az intézmény. Mága Zoltán koncertje kiszorítja a színjátszókat a színházteremből, így az eredményhirdetést az aulában kell megejtenünk. A szakmai megbeszélés alatt közös szabadidős tevékenységre várják a gyerekeket.

Minden előadást hatalmas taps fogad, és azt hiszem, ez igazán jól is esik minden csoportnak. A Pest megyei színházszóműhely csoportjai gyakrabban nézik egymást, közösen táborozhatnak, és ez nagyon sokat ad a fesztiválhoz.

Inárcs

Ebben az évben Inárcs adott helyszínt a Pest megyei bemutató második napjának. A menetrend nagyon hasonló volt a vácihoz. Még a „közönségjátékok” is szinte ugyanúgy történtek. De itt nem volt olyan kényszer, hogy át kell adni a helyet valakinek... A Zrumeckzy Dezső Művelődési Ház és Könyvtár színházterme a felújítás során előnyére változott. Úgy alakították ki, hogy megkérdezték az inárcsi színjátszókat is, mire lenne szükségük, így azt hiszem, hogy irigylésre méltó a helyszín. Persze az, hogy ez a gesztus megtörtént, az az intézményvetőket is minősíti.

Nyári Arnold

Vas megyei bemutató

Szombathely, 2013. április 21.

Az idei szombathelyi találkozón a gyermekszínház történetében lezárult egy „korszak”, hiszen a művelődési intézményeket érintő intézkedések „hatására” a MMIK megszűnt, és a Nemzeti Művelődési Intézet Vas megyei művelődési irodájaként működik tovább. Az idei találkozót már az „iroda” szervezte, még a régi munkatársakkal, akik – úgy, mint eddig minden esetben –, szívvel-lélekkel, nagy szeretettel, odafigyeléssel bonyolították a rendezvényt. *(Hogy jövőre lesz-e még olyan hely, színpad, ahol a színjátszó Vas megyei gyerekek bemutatkozhatnak, és lesz-e még olyan lelkes ember, mint Bajó Éva, nem tudjuk.)*

A csoportok köszöntése, a konferálás most is ugyanolyan kedves, és magas színvonalú volt, mint ahogy azt már régebben megszokhattuk. Minden fontos dolgot megtudtunk az éppen fellépő csoportról, az előadásra kerülő darabról és a felkészülésről. A nézőtéren ülő gyerekek és felnőttek jókedvükkel, lelkesedésükkel, és sok-sok tapsal jutalmazták a színpadon szereplőket. Mivel kevés bemutakozó csoport volt, maga a találkozó is kényelmesen, feszültségmentesen zajlott, volt idő megvárni egymást, a technikai felkészülést, és így a gyerekek megnézték egymás produkcióját. Volt idő, a „rácsoadkozásra”. A csoportok délelőtti szerepeltek, így a gyerekek a közös ebéd elköltése közben

– mint a régi ismerősök –, még felszabadultabban tudtak egymással viccelődni, beszélgetni.

Bizonyára ezek a színpadon kívül töltött percek is a gyerekek megőrzendő emlékei közé kerülnek majd. Minden esetre nekünk, felnőtteknek jó volt látni a jókedvű gyerekeket, hiszen valamennyien hasonló okból voltak itt: együtt létrehozni egy előadást, azt megmutatni másoknak és közben természetesen élvezni a közös játék örömét.

A három csoport részvételével megtartott találkozó rendkívül bensőséges, családias volt. A csoportok vezetői, tagjai évek óta ismerik egymást, és mindig őszinte lelkesedéssel figyelik a többiek bemutatkozását, és vannak lelkes kísérők, szülők, akik szintén kíváncsiak a másik csoport produkciójára is. A fellépő három társaság az elmúlt években mindig jó színvonalú, nézhető, szerethető előadásokkal ajándékozta meg a nézőket, noha mindegyik különböző színpadi stílust, más-más „iskolát” képvisel.

1. Soltis Színház Gyermekstúdiója, Celldömölk. Badacsonyi Angéla *A beszélő fa* című – eredetileg a szombathelyi Mesebólt Bábszínház részére íródott – mesejátékát adaptálták, „hangolták” színpadra. Ez egy „környezetvédős” darab, ami szerencsére nem szájbarágós, és alig didaktikus.

A fiatal rendezőtől (Marton Márió) már megszoktuk az igényes, mindenre kiterjedő előkészítő munkát, melynek során messzemenőig figyelembe veszi a játszó életkorát, képességeit. A színjátékot négy jó képességű lány játssza, hitelesen, az állat-szerepek megírt karakterének megfelelően léteznek a színpadon. Tisztán, érthetően beszélnek, ez azonban időnként eltér a természetestől, kevésbé életszerű. Mivel a darab az állatok közötti kapcsolatokra, beszélgetésekre épül, kevés lehetőség maradt a cselekvésre. Igazán ott mutatkozik meg a játszó tehetsége, amikor zenei bejátszásra („Rád várnak a szuperkukák...”) történik a nagy rendrakás, lomtalanítás, a fa környezetének rendbetétele.

A színpadi játékot még élvezetesebbé tette volna, ha a sok szöveget néhány mozgalmassal szituáció beépítésével színesítik vagy váltják fel. Talán kevésbé fáradnak el a játszó a sok beszédetől. Ennek ellenére így is élvezetes, nézhető előadásnak tapsolhattunk (ezüst minősítés).

2. Pöttyös Hagyományörző Gyermekcsoport, Csehimindszent. Csoportvezető: Horváth Barnabásné. *A Kungyorné a „káposztásban”* színpadi játék, „beavat” bennünket a káposztaszedés és a káposztával kapcsolatos egyéb foglalatosságok mikéntjébe. No és persze a munkát végző férfiak, asszonyok és a körülöttük sertepertelő gyerekek segítségével a régi paraszti világ mindennapjaiba. A munkavégzés és az evés a fő téma.

A rendezőtől és a csoporttól megszokott módon a történetet népdalok és népi játékok egészítik ki. Ezek egy idő után szinte automatikusan követik egymást, elhangzik néhány mondat, s már jön is rá egy dal, v. játék. (Például: „Milyen sok káposztát hagytak itt a gyerekek!” – *Kerek a káposzta... dal*; Kungyorné elvágta az ujját – *Elvágtam az ujjam, jaj, de fáj... dal*) Ez persze nem baj, de egy idő után kicsit unalmassá válik, az előadás veszít a lendületből. A csoportba sok új kisgyermek került ebben a tanévben, ők most szerepeltek először színpadon, s valószínűleg a sok közös játék, dal jelentette számukra a színpadi

biztonságot. Ez magyarázhatja a csoportvezető-rendező szerkesztési megoldásait.

A díszletelemek, kellékek – létrák, eredeti fa- és fonott tárgyak, sámlik, tuskók – és a sok-sok káposzta időnként hátráltatták a játékot, a helyszínek „egymásba csúsztak”, sokszor került a játékok lába alá egy-egy otthelyezett kellék, káposztafej. Gondosabb térszervezéssel, kevesebb tárggyal ez talán elkerülhető lett volna.

A játékok lendülete azonban magával ragadta a nézőket is, és mindenki nagy szeretettel figyelte a sok apróság első szereplését, akik tisztán, bátran énekeltek, mondókáztak. Példaértékű volt, ahogy az idősebb színjátszók a játékon belül segítettek az újakat, átlendítve őket egy-egy bakin vagy sorrendbeli bizonytalanságon (ezüst minősítés).

3. Reményik Suliszínház, Szombathely. A színjátszó csoport tagjai Békés Pál *A Félőlény* című mesejátékának, erősen meghúzott, rövidített változatát mutatták be. A Reményik Suliszínház mindig törekszik a teljes színházi élmény nyújtására, Németh Gyöngyi csoportvezető-rendező színjátszóival együtt bátran kísérletezik. Színpadi szerepléseik során eddig elsősorban a mozgásos megoldások kaptak hangsúlyt, színjátékukat a szöveges megszólalás, és a nagyon erős mozgásszínházi elemek váltakozása tette egyedivé.

Meglepetés volt, hogy az idén egy erősen szöveg centrikus mesejáték adaptálására vállalkoztak. A kezdő jelenet komplex színházi hatást nyújt. A Kis-erdő lakóit látjuk, amint munkálkodnak, időnként fülsiketítő, ijesztő zajokat hallunk, ami a lakókat félelemben tartja. A világítás, a hangeffektek, a játékok – kezdetben néma – játéka rögtön atmoszférát teremt, ott vagyunk a játék terében. A kezdés olyan erős, figyelemfelkeltő, hogy később nehéz ezt a színvonalat tartani. És valóban, az előadás „hullámzó” színvonalon gördül előre. A szereplők egy része nagyon jó, hiteles – láthatólag a színjátszó és a megformálандó karakter szerencsés találkozásáról van szó. Néhányan azonban küzdenek a szöveggel, beszédtechnikájuk kívánivalót hagy maga után, néhol elvesz a szöveg.

Dramaturgiai szerencsés lett volna a forgatókönyv párbeszédeit tovább nyesegetni (ezt a szakmai beszélgetésen egyeztetjük a rendezővel), hogy a beszédtechnikailag „gyengébb” szereplőket ne állítsák megoldhatatlan feladat elé. A Szörnyé válás három próbája nem elég hangsúlyos, talán megdöbbentőbb, hatásosabb lett volna, ha „csak” egy-egy erős képben villantják fel a szörnyé válás állomásait. Mindezek ellenére egy stílusában (díszlet, jelmez, fény- és hangtechnika) egységes előadást, többnyire jól kidolgozott szituációkat, szerepeikben hiteles színjátszókat láthattunk *A Félőlény*-ben. Az előadást a nézők is őszinte elismeréssel, és igen nagy tapsal jutalmazták (arany minősítés).

A találkozó zárásaként (Bajó Éva „varázslásának” köszönhetően) a csoportok a minősítő oklevelek mellé könyveket, képzőművészeti alkotásokat is kaptak ajándékba.

Sz. Pintér Rozália

Fejér megyei találkozó

2013. április 25.

Székesfehérváron, a Fejér Megyei Művelődési Központban komolyan veszik a Weöres Sándor Országos Gyer-

mekszínijszó Fesztivált. Ez tapasztalható volt a tavalyi évben is, amikor az intézmény vezetője, Juhász Zsófia hangot adott annak, hogy szívügyének tekinti a megyei csoportok bemutatkozási lehetőségét. De nemcsak a szakvak szintjén mutatkozott ez meg, hanem szakmai segítséget is kívántak nyújtani a csoportvezetőknek azzal, hogy gyermekszínijszó rendezői (tovább)képzést is szerveztek az intézményben. Ezt a fajta elköteleződést újra megerősítette az igazgató a megyei forduló napján. Munkatársa, Pisch Anikó lelkes szervezőmunkája, pozitív gondoskodása az egész nap során érződött.

Szükség is volt erre, mert a csütörtöki nap nem feltétlenül engedi a csoportvezetőket, és így a csoportokat sem, hogy fesztelenül fesztiválozzanak. Mintha nagyon nagy elvárásnak kellene eleget tenni, így nincs idő ránézni a mások munkájára, néha még a sajátira sem! Ez ellen nehéz tenniük a szervezőknek, mint ahogy a zsűri is csak alkalmazkodni tud a helyzethez, de számomra a legnehezebb feladatok egyikének bizonyult, amikor több csoportvezető is azzal a kéréssel fordult hozzánk az előadása után, hogy nekik azonnal vissza kell indulniuk az iskolájukba, így gyorsan, két átállás között értékeljem a látottakat. Szinte lehetetlen 3 és fél percben konstruktívan értékelni egy előadást. Mondhattuk volna, hogy nem, de azok a csoportvezetők akkor is elmentek volna. Főleg akkor nehéz ez, ha a csoportvezető mellett még a csoportja is ott áll.

A szervezők Székesfehérváron és a Magyar Drámapedagógiai Társaság is azon dolgozik, hogy a forduló elérjék azt a célt, miszerint a csoportvezetők érdemleges párbeszéd részesei lehessenek. A fentiekkel együtt idén már egy kicsit többen maradtak a szakmaira, és remélem, hogy jövőre még többen lesznek! Nem a szervezőkön múlik, mert a Fejér Megyei Művelődési Központban jó helyen van a fesztivál.

Nyári Arnold

Zala megyei bemutató

Gellénháza, Dr. Papp Simon Általános Művelődési Központ, 2013. április 25-26.

Első nap

Gellénházán a vendéglátóknak fontos volt a fesztivál. Farkas Imréné polgármesterasszony mindkét nap nézett előadásokat, ahogy a kistélepülés ezerhétszáz lakosához mértén nagy művelődési ház és a színjátszókat ebédre vendégszolgálatra látó iskola vezetője, Horváth László igazgató úr is. A nagyteremben szűk nyílású (körülbelül 5x6-os) kisszínpad – körbejárható, de a díszletraktár melletti baloldali járás nem túl szerencsés, nehézkesen lehet színre kerülni. Az oldaltakarások is hiányosak, legtöbbször látjuk a színre lépőket. Összességében mégis szerencsésebb az efféle színpad, mint az óriási, több száz fős nézőterű, bejátszhatatlan előszínpados, reménytelenül széles és magas játékterek, amelyekben elveszik a gyerek. A technikusok két termikrofonnal nagyszerűen hangosították a játékokat, nem gerjedd, nem sípolt, jók voltak a hangarányok. A főszervező Török Károlyné Miszori Marianna volt.

Tizennégy csapat jelentkezett a Zala megyei találkozóra, és tizenhárom el is jött. Őket két napon, délután egytől kora estéig láthattuk, utána eredményhirdetés, majd szakmai beszélgetés. Ezzel volt a legnagyobb baj. Első nap

egy(!) csoportvezető várta meg! Második nap három! A hétből, hiszen hárman két előadást, egyikük pedig hármat rendezett. Tudom, hogy nehéz, nincs felügyelőtanár, aki közben vigyázna a gyerekekre, hogy macerás hazajutni. De ha egy órára nem tud igazi szakmai fórummá lenni a megye drámapedagógus-rendezőinek találkozója, ha munkájuknak nincs közege, ha nem kapnak visszajelzést kollégáiktól, a zsűritől – az bizony visszahat a terület gyerekszínházi életére.

A Zsibongók indították a fesztivált Ungár Mariann sokszor látott, életjátékokra emlékeztető darabjával, *A muskátlis kalap*-pal. Váltakoztak a megélt pillanatok, a személyes közlés, és a kilassított, szavalós, minden szót nyomatékosító, sztereotip gesztusokat használó játékmód. Jó úton van a csapat, hogy önmagát a színpadon vállaló, bátor és felszabadult játékosokká váljanak.

Előrébb tart ebben a lendvaiak kamaszcsoportja, az Orange Juice, akiknek előadásában fel-felizzott az identitáskeresés fájdalmasan szép drámája. A játékenergia szabad áramlását akadályozzák a kicsit lassú és nehézkes képváltások, a játékok töredezettsége.

Remek kamasz játékosokból áll a Portyázók. Nagyon együtt vannak, kinek-kinek módja van egy-egy mondatra megmutatni magát. Sajnos azonban a 15-17 szereplővel borzasztóan nehéz egy történetet mesélni, ehhez elkelt volna a dramaturgiai segítség. Nagyon hosszú és érdektelen az expozíció, nincs tétje, nem mutatja be a figurákat. Sajnálatos, hogy a csoportvezetői munkáját érzékelhetően kitűnően végző Bischofné Hesinger Katalin nem tudta megvédeni a megbeszélést: lehet, hogy a továbblépést segítette volna az eszmecsere, mert mind a csoport, mind a történet sokat ígér.

Megmutatták magukat a korosztály táncosai is mint színjátékosok. A Tűzmadár csoportban fontosnak tartják a színjátékos, drámás készségeket, így válhatnak jobb táncosokká, jobb előadóvá. Meghatározhatatlan műfajú előadásukban rögzítették a népszerű Beugró műsor egy játéktípusának legjobb pillanatait.

Bischofné Hesinger Katalin tanárnő csapata a Csúcsfejek is. Ők a kisebbek. Velük Herczeg Ferenc *Bujdosó bábuk* című művét állította színre. Igényes vizualitás jellemezte a produkciót. Követhető volt a történet, sajnos több cselekménymozzanat (hóvihar, lovaglás a nyúlon) nincs igazán kitalálva, inkább csak jelzik, nincs teátrális ereje – illusztráció marad.

Alsósok mutatták be a *Főzzünk kalamászt* című, gyakran játszott, népi játékokból összeálló szerkesztett játékot – sok színnel, jóféle energiával, humorral. Még gazdagabb lenne az előadás, ha gyakrabban felcsillannának a játékokban kis szituációk, figurák, érzetek, szándékok.

Végül essék szó az első nap arany minősítést nyert produkciójáról, a legkisebb lendvaiakról! A Csillagok csoport Hofi Géza és Koós János *Macskaduetjtét* vitte színre. Giccsveszélyes vállalkozásnak tűnik, és mégsem az. Nagyszerű humorú, pazar lendületű kis zenés színház. Egy nekirugaszkodásra elmesélik dalban a vékonyka helyzetet (ez nem is történet). Nagyon izgalmasak, helyesek, eredetiek, felszabadultak. Játékkörömük ellenállhatatlan.

Perényi Balázs

Második nap

Gellénháza igazán kitűnő házigazdának bizonyult a második napon is. Hat előadás szerepelt a műsortervben, de végül is csak öt bemutatót láthattunk. Sajnos a pölskeiek, akiket pedig nagyon vártunk, bár elkészültek az előadásukkal, de betegség miatt nem tudtak eljönni.

Nagykanizsáról, a Piarista Iskolából érkeztek a *Bások*, akik ugyanezen a címmel mutattak be egy saját szövegekből és kamaszversekből összeállított montázst. A kiskamaszok előadása nem kevés öniróniával és humorral szövegeket mutatott be a saját életük kényes pillanatairól, arról, hogy hogyan is „van köztük egymáshoz”, szüleikhez, tanáraikhoz, az időhöz, amit együtt töltenek az iskolában és azon kívül. Az előadást jól tagolta egy labdajáték: akinek a labdát dobták, azé volt a következő jelenet. Itt csak akkor adódott ritmusprobléma, ha a gyerekek, még vagy már, szöveg közben dobták vagy kapták el a labdát. Nagy pedagógiai erénye az előadásnak, hogy az egészet valamiféle szabad játékoság hatja át. Köszönjük meg ezt a rendező pedagógusnak, Bali Juditnak, aki nagy empátiával és érzékenységgel jutatta el a Nagykanizsai Piarista Iskola tizenéveseit oda, hogy felszabadultan tudjanak létezni a színpadon. A csoport ezüst minősítést kapott.

Több alapmeséből (*Hófehérke, Hamupipőke, Jancsi és Juliska, Piroska és a farkas* stb.) összeállított szöveg alapján készítette a *Boszorkányság* című előadását a Galambokról (Tátika Művészeti Iskola) érkezett Vadócok. Ebben az igényes, több síkon zajló, panorámaszerű zenés előadásban a meséről mesére vándorló vasorrú bábának és gyerek-segédjének hányattatásait, a mai gyerekekkel való találkozásait követhettük nyomon. A mesék mai „átfordításai” találóak, és minden bizonnyal saját kútfőből származnak. Az ötlet és a szövegek jó, tetszik, ahogy reflektálnak a mesék fordulataira. Egy-egy jelenet (pl. a számtanfolyam játékos ki-befordítása) már-már filozofikus mélységű. Azért nem ártott volna kicsit húzni a szövegek könyvből, mert az előadást, a gyakori ráismétlések miatt is, hosszabbnak érezzük a kelleténél, és a gyerekek a vége felé már egyre nehezebben tudnak beleállni a jelenetekbe. A térbeli elhelyezés sem mindig szerencsés, (mindenki egy járást – jobb hátsó – használ, ezért sokszor egymásba ütköznek), és a „kommentárjaival” egyébként mindig jókor és jól közbeszólok, de ugyanitt elhelyezett dalnok csapat sem akadályozta volna a ki-be járást. A Vadócok bronz minősítést vehettek át.

„Utánzó” mesét dolgoztak fel a kerkabarabási Gyermekszínház játékosai. *Kolontos Palkó* meséje szinte kívánja a színpadra állítást, és a gyerekek érezhetően nagy kedvvel vettek részt a játékban.

Kezdődik egy csínytevés (Palkó kibabráll az öregasszonnyal), majd folytatódik a vénasszony átkával (a számára utánozni fogja minden szavát), forrpontra jut egy félreértéssel (nem hiszik el, hogy a számár beszél), és végül megoldódik a maga logikája szerint (a számár megszólal az ítélőszék előtt). Az alaphelyzeteket azért is soroltam itt, mert akad itt néhány probléma a játékban is, a dramaturgiában is. A gyerekek gesztusai néha mintha a szövegtől függetlenül, illetve azt sablonosan illusztrálva, külön rugóra járnának (pl. a „félre” szövegeknél nem biztos, hogy az arc elé tett tenyér a legjobb gesztus). A rőzsét cipelő öregasszony fához kötözése sem történik meg, már-

pedig e nélkül mitől lenne dühös Palkóra. A számár miért nem utánozza Palkót akkor is, amikor a favágókkal összekaszkodik? Itt a számarat minimum el kellett volna távolítani a színről, amíg ez a jelenet zajlik. Felesleges, hogy Palkó újra elmeséli a királynőnek azt, amit idáig láttunk. A kérdőjelek ellenére is a *Kolontos Palkó*-t értékes, jó alapozású, bronz minősítésre mindenképpen érdemes előadásnak látni a zsűri.

Becsvölgyéből érkeztek a felső tagozatos Szegek Színját-szoí, akik *Madárijesztő* címmel mutatták be a jól ismert Zseleznyikov-regényből (*Bocsáss meg, Madárijesztő!*) készült előadásukat. Az átiratban, melynek alapjául Németh Ervin adaptációja szolgált, igyekeztek a maguk mai világára szabni a regény legfontosabb jeleneteit, helyzeteit. A diákcsoport és az érte járó büntetés (nem mehetnek el a budapesti kirándulásra), az osztályközösség válsága, a bűnbakkeresés és -találás (az új lány, Lenka személyében), a kiközösítés brutalitása, az ártatlanul kiközösített szenvedése, majd a tévedés közös beismerése mind kiváló drámai alapanyag a kiskamaszok számára. Jó csapatot láttunk, éreztük, mennyire fontos nekik, hogy egy közösség tévedéséről beszéljenek. A főszereplő, Lenkát játszó kislány jelenléte mindvégig igen erős és intenzív volt, pedig a maga törekeny alkatával és érzékeny lényével egy egész közösséggel szemben kellett helytállnia. Az előadásnak csak az a baja, hogy a történet nincs rendesen elmesélve, nem derül ki, hogy a gyerekek egy-egy jeleneten belül pontosan mit akarnak, és miért (először valami moziba szeretnének ellógni, de közben mintha egy szülinapi buli lenne a kihágás célja és helye), a tanárnő szándékai, reakciói is nehezen követhetőek. A végére aztán kicsit el is fárad a társulat, egyre több a szövegtévesztés, a játék-zavar. Az előadást végül bronz minősítésre érdemesítette a zsűri. A délután utolsó előadása a gutorföldi Recefice csoport remekbe szabott nyolcperces népi játéka, az arany minősítésre értékelt *A három pösze lány* volt. Biztos lehetne még munkálkodni a karakterek kidolgozásán – gondolok itt a három, eladó pösze lány pöszeségének egyénítésén, vagy a gyanútlan kérőt egyébként kitűnően alakító szereplő kikapadásának fokozatain. De mindez mit sem von le a játék értékeiből, melyek számosak: a minden gesztust, megszólalást jellemző természetesség, humor, a jól sikerült smink, jelmez, a jól kézben tartott „pörgés”, egyáltalán az egész közeg sűrűsége, energiagazdagsága. Az előadás értékeinek felsorolásából nem maradhat ki a gyerekekkel kiváló munkát végző rendező-tanítónő, Borbélyné Kovács Erika autentikus éneke sem, mely méltó indítója és záróakkordja a Recefice csoport produkciójának.

Bár a korábbi évekhez képest kevesebb előadást neveztek Zala megyéből, szerencsére ez a színvonalon egyáltalán nem érződött.

Regős János

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei találkozó

2013. április 26.

Néhány éven belül többször is volt lehetőségem Miskolcon zsűrizni, nemcsak a Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Fesztivál alkalmain, de az ODE szervezésében a diákszínháziakhoz is eljutottam. A helyszín (egy kivételével) ugyanaz volt mindegyik alkalommal: a Miskol-

ci Kulturális Központ Nonprofit Kft. Ady Endre Művelődési Ház. Az épületet sikerült közben felújítani, ami rendkívül örömdar, mert bár nem volt lehetőség szerkezeti változtatásokra, de így mégis kulturált helyiségek várták a fellépő csoportokat. A nagyterem színpada nem ad igazán sok lehetőséget, nem ideális tér. Korábban néhány csoportvezető kiharcolta, hogy a színpadon helyezték el a nézőteret is, de ez nagy energiabefektetést igényel a technikai munkatársaktól, továbbá blokkosítani kell a műsorter- vet, én mégis úgy gondolom, hogy megéri, mert egészen érdekes kamarateret lehet varázsolni a színpadra. Ezt az országban több helyen is érdemes lenne átgondolni!

Ebben az évben új csapat vitte a szervezést. A Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Módszertani Irodája Csáki Imréné módszertani referens vezetésével mindent megtett, hogy a korábbi évek színvonalát elérje a rendezvény. Nem lehetett könnyű feladat, mert egy ismeretlen intézményben, egy másik szervezet átalakulásának kellős közepén, nem teljesen ismerve a rendezvény előéletét, mindezt túl sok nehezítő tényezőnek vélem, de ennek ellenére zökkenőmentesen, szépen zajlott minden. Talán egy kicsit ünnepélyesebben, felnőttebb stílusban alakult a rendezvény, de ez egyben azt jelzi, hogy a szervezők komolyan vették a feladatot. Szendvics- ebéd várta a csoportokat, kiadósabb a zsűrit. Sok helyütt kérdés, hogy mikor kellene szerét ejteni a szakmai beszélgetésnek. Nos, Miskolcon már az ebédszünetben elkezdődött, és ez egyre inkább kérés a csoportvezetőktől is: hogy ha lehet, minél hamarabb történjen meg az értékelés.

Más kísérletek is voltak már: volt olyan helyszín, hol nem történt meg nyilvánosan a minősítő oklevelek kiosztása, helyette a szakmai beszélgetés végén a csoportvezetők kapták meg azokat – cserébe így minden csoportvezető ott maradt a szakmai beszélgetésen!

Kérdés még, hogyan lehet elérni azt is, hogy a csoportok ne csak a saját előadásukkal foglalkozzanak, hanem legyenek kíváncsiak egymás munkájára. Az egyik látott módszer az volt, hogy a szervezők nem mondták meg előre, hány órakor kerül sorra egy-egy csoport, csak helyszínen tudták meg pontosabban a vezetők, és így volt közönség is. Nem gondolom azt, hogy ez így lenne helyes, csak arra utalok, hogy apró szervezői trükkök, figyelmességek vagy éppen figyelmetlenségek milyen nagy befolyással lehetnek a rendezvény egészére.

Miskolcon zökkenőmentesen ment minden.

További sok sikert nekik a megyei fordulókhoz!

Nyári Arnold

Győr-Moson-Sopron megyei találkozó

Győr, Bartók Béla Megyei Művelődési Központ, 2013. április 26.

Igazi gyerekfesztivál Győrben – bátran merem állítani, hogy ez a találkozó a gyerekszínházi ünnep volt. A kezdéskor zsűfólásig megtelt nézőtérrel jókedvű, „sziszegő” gyerekek, kísérők, szülők, tanárok foglaltak helyet. Tíz csoport (közel 150 gyerek) színpadi bemutatkozására vártunk. A találkozó alaphangulatát mindjárt az elején meghatározta – Frankó Kata (*aki az egyik fellépő csoport vezetője*) kedves „vezénylésével” – a közös, feszültségol-

dó éneklés, játék. A felszabadult légkör az egész nap folyamán megmaradt. Örömmel tapasztaltam, hogy a színpadra lépő csoportokat folyamatos figyelem kísérte, mindenki igyekezett látni a másik produkcióját. A találkozói ideje alatt szinte végig tele volt a nézőtér, ez nagyon jó hatással volt a színpadon lévő csoportokra.

A kamaraelőadások előtt (amikor a nézők is a színpadon foglaltak helyet) szinte „sakkozni” kellett a helyekkel, hogyan fér el az érdeklődő gyereksereg. Nagyon jó volt látni, az egymásért is izguló, feszülten figyelő, és igen feyelmezett nézőként viselkedő színjátszókat. Egy-egy produkció végén nem maradt el az igazai jutalom, a taps, amelynek erősségéből és hosszából – értő közönségnél ez nem meglepő – pontosan lemérhető volt, mikor született a színpadon hiteles, élvezetes játék, mikor találkozott igazán az előadásra kerülő darab, a színjátszók egyénisége, képessége és a csoportvezető elképzelése. Szerencsére többnyire ilyen előadásokat láttunk.

A csoportok bemutatkozása közötti technikai szüneteket is játékosan, kedvesen, néha kamaszos beszélősokkal tarkítva töltötte ki a két diákszínjátszó konferanszié lány. Tőlük sok érdekes, és fontos információt tudtunk meg a színpadra lépő csoportokról, sőt visszaemlékeztek egykori gyerekszínjátszós önmagukra is, a szereplés előtti izgalmukra, és bátorították a mostani színjátszókat.

A szervezők szinte láthatatlanul, nyugodtan, kedvesen végeztek a háttér munkát, igyekeztek a csoportoknak minden feltételt biztosítani a sikeres fellépéshez, sőt arra is volt gondjuk, hogy a nap felénél „szendvics-ebéddel” kínálják meg a kiegészített gyereksereget.

A tíz színjátszó csoport bemutatkozása után – a zsűri „tanácskozása” idején – ismét Frankó Kata vezetésével folyt a játék a színházteremben. A színpadon felszabadultan együtt játszó több mint száz gyerek közé mi is szívesen beálltunk volna.

Azt hiszem, amire mi – a gyerekszínjátszást jó pár éve figyelők, segítők – mindig is vágytunk/vágyunk, az itt megvolt. Ez a találkozó valóban a gyerekek találkozója volt, és a közös ügyről, a színjátékról, az egymás munkáját, teljesítményét is elismerő együttlétről szólt.

Köszönet ezért a győri szervezőknek!

A találkozón a következő csoportok mutatkoztak be:

1. SzínÁsz – Grácia Alapfokú MI, Győr. Csoportvezető: Verebély Veronika
Fog,óóó! – játék – A Várhidi Attila által színpadra alkalmazott Lázár Ervin mesét a rendező-csoportvezető és maga a csoport „szabta” a nyolc lányszereplőre. A szövegcentrikus darabot csak itt-ott sikerült igazi játékkal színesíteni. Viszont a szerepek személyre szabottak, a lányok jól érezték magukat a különböző karakterű erdőlakók bőrében (bronz minősítés).

2. „Háromsrácok” – Újvárosi Művelődési Ház, Győr. Csoportvezető: Németh Ervin
Akarsz-e játszani? című előadásukban a korosztályt érintő témát, a gyerekkorból a kamaszkorba való átmenetet „boncolgatták”. Mikortól „ciki”, dedós, hogy valaki még szeret játszani a régi játékaival? A kamaratérben a három szereplő (egy lány, két fiú) mindvégig nagyon erősen, és hitelesen „jelen” volt. A szituációk és az elhangzó versrészletek, a csendek egymást erősítették. A „Háromsrác-

ok” emlékezetes előadással ajándékozták meg a nézőket (arany minősítés).

3. Lébényi Színjátszók – Lébényi Általános Iskola és AMI. Csoportvezető: Váradyné Márkus Éva
Az ördög kilenc kérdése című népmesét dolgozták fel, némi keretjétékkel fűszerezve. Egy mai bulizós, tévénezős csapatnak „jelenik” meg a mese (talán filmen, ez nem derült ki). A főleg felső tagozatos gyerekekből alakult csoport a felnőtté válás, szülőtől való elszakadás, párválasztás gondolatát emelte ki az előadásban. A színpadon jó adottságokkal rendelkező színjátszókat láttunk, itt-ott felvillant egy-egy jó ötlet (pl. az ördög megjelenése árnyjátékban), de a szituációk elnagyoltak, a térhasználat bizonytalan, „egymásba csúsztak” a helyszínek. Dicsérendő viszont az élő zene, a helyszín- és hangulatváltásoknál a doromb és a citera megszólaltatása. Ez színesítette, segítette a színpadi játékot (bronz minősítés).

4. Szélkerék Színjátszó Kiscsoport – Szent István Király Általános Iskola, Böny. Csoportvezető: Hujber Istvánné
A kiskondás című mesét adták elő verses formában (Fodor Mihály alkotása). A színpadon egy osztálynyi vidám, együtt éneklő és a mese szövegét szinte mindvégig együtt „harsogó” gyerekcsapatot láttunk. A történetet illusztrálták: amit elmondtak, azt meg is mutatták, eljátszották. A csoportvezető célja a szép beszédre, szöveg tanulásra, az egymásra figyelésre irányult. Némi szöveg hűzés és több játéklehetőség még jobban kiemelte volna a gyerekek tehetségét (bronz minősítés).

5. Szín-Világ – Gárdonyi Géza Általános Iskola (KIMI), Győr. Csoportvezető: Frankó Kata
Valami Szentiván éj címmel azt a folyamatot próbálták bemutatni, ahogy egy színjátszó csoport, vagyis ők, Shakespeare *Szentivánéji álmom* című darabjának bemutatójára készülnek, próbálják megérteni, értelmezni az olvasott szöveget, a szituációkat. Valljuk be, nem könnyű vállalkozás, de mindenképpen az igényes, kísérletező kedvű csoportvezetőt és csoportot dicséri. A színpadi játék – felvállaltan – a kísérletezés szintjén maradt, de nagyon érdekes és jó ötleteket villantott fel. Több jelenetben tárgyanimációt alkalmaztak, ez különösen a szerelmes jelenetekben segítette a kiskamaszokat. Shakespeare nyelvzetével viszont még küzdeniük kell (ezüst minősítés).

6. Arrabona Diákszínpad „Kis” Csoport – Gyermek Ház, Győr. Csoportvezetők: Bálint Bernadett, Balla Richárd.

A legszebb koszorú kerek e világon egy különleges mese, Balla Richárd saját alkotása. Ez a történet is a szülői háztól való elszakadást állítja középpontba, egy számunkra nem ismert mesei környezetben, de a meseszöveg szabályait követve. Végigkísérhetjük a vándorló fiút, amint haldokló/búcsúzó anyja kérésére a „legszebb koszorút” keresi. Útja során találkozik a mérhetetlen gazdagsággal, hatalommal, varázserővel, de amit keres, az nem ott van. Hazatérve döbben rá, hogy amit keres, az egy társ (a legszebb koszorú, a „lányok köre/koszorúja”), hogy édesanyja halála után ne maradjon egyedül. Sajnos a nagyszínpad nem volt megfelelő tér az előadáshoz, de ennek ellenére remek szereplőket, jó ötleteket, fordulatot, élvezhető előadást láthattunk (arany minősítés).

7. Arrabona Diákszínpad – Gyermek Ház, Győr. Csoportvezető: Fekete Anikó

Lófia címmel *A fehér ló fia* népmesét Balla Richárd dolgozta át, tette aktuális, a kamaszkor problémáit (versengés, ki a főnök?, az erő, a brutalitás szerepe) bemutató színpadi játékká. A kamaratérben bemutatott előadásban lírai és hétköznapi, verekedős képek váltották egymást. Az előadásban – pl. a sárkányok megjelenésénél – nagyon érdekes zenei hatásokat, saját szöveget, dalt és fuvolajátékot hallhattunk, ami a csoportvezető és két színjátszót lány érdeme. Maga az előadás kissé egyenetlen: további átgondolást igényel, de a bátor kísérletezés mindenképpen dicséretes. Nem kapunk választ pl. arra – a szerintem fontos kérdésre –, hogy *Lófia* különb-e (és ha igen, miben?), mint az általa erőszakkal legyőzött ellenfelek (ezüst minősítés).

8. GO-K-ART – Kazinczy Ferenc Gimnázium (KIMI), Győr. Csoportvezető: Zölei-Kocsis Blanka

ZACC című előadásuk Karinthy Frigyes írásából a csoportvezető átdolgozásában került színpadra. Felvállaltan helyzetgyakorlatokat, mozaikszerűen egymást követő szituációkat láttunk. Ennek ürügyén mutatta meg a csoport, hol tart most a színjátszásban. A csoport tagjaitól fegyelmezett, letisztult játékot láttunk, a kis etűdökben különböző minőségű emberi kapcsolatokat villantottak fel. Átgondoltabb térszervezéssel még feszesebbé lehetett volna tenni a színpadi játékot (ezüst minősítés).

9. Szélkerék Színjátszó Csoport – Szent István Király Általános Iskola Böny. Csoportvezető: Hujber Istvánné

A Volt egyszer egy ember című szerkesztett játékot felső tagozatos kis- és nagykorúak adták elő. Versek, mondókák váltogatták egymást, sajnos nem igazán erre a korosztályra szabottan. Amit mondtak, imitálták is, de többnyire járkáltak a térben. Egy-egy párbeszéd, csúfolódás formában megírt szöveg elmondásakor villant fel a gyerekek játszó kedve, a fiú-lány kapcsolat „buktatóit” bemutató szövegek előadásánál (bronz minősítés).

10. Maskara – Fertőtáj Általános Iskola, Hegykő. Csoportvezető: Zámbóné Piacsek Erzsébet

A két Lotti színpadi játék a hasonló című, a csoportvezető által dramatizált regényből készült színpadi változat. A válás, a testvérek elszakítása egymástól sajnos napjainkban is aktuális probléma. A történetet leegyszerűsítve, az alsó tagozatos (3-4. osztályos) gyerekekre átalakítva láthattuk. A gyerekek nagy beleéléssel, kedvesen, a tőlük elvárható hitelességgel játszottak a színpadon, ahol papírdobozok segítségével alakították, változtatták a helyszíneket. Ezen kívül az előadásban csak néhány fontosabb tárgy jelent meg (pl. a két lány szerepcseréjénél egy kalap), ezek kiemelték az adott jelenet fontosságát. A csoportvezető által választott Csajkovszkij és Liszt zenék nagyban támogatták a darabbeli érzelmi, hangulati váltásokat, segítették a gyerekeket a színpadi játékban (ezüst minősítés).

Sz. Pintér Rozália

Hajdú-Bihar megyei találkozók

Hajdúnánás, 2013. április 26-27.

A háttér

Az első megkeresések minőségéből is látszott, hogy jó kezdekben van a szervezés: időben keresnek, barátságosan le-

verik rajtunk az adminisztrációs kötelezettségeket, a hangvéletlen érezhető, hogy nekik is ugyanolyan fontos, hogy minden jól menjen, mint nekünk. A szervező nem telepszik rá a zsűrire, pontosan tudja, hogy kinek mi a teendője.

A találkozók előtt közel egy héttel új híreket kaptunk: a találkozóra huszonkét csoport jelentkezett, ennyi előadást kellene értőn nézni és elemezni egy nap alatt, reggeltől estig. Ezen a felálláson nem lehet változtatni, a színjátszóknak is csak a szombati nap megfelelő. Kétségbeejtő. Néhány perces gondolkodás után úgy döntöttem, hogy fiatal vagyok még ehhez a halálhoz, ilyen körülmények között nem vállalom a zsűrizést.

Viszonylag gyorsan kiderült, hogy a korábbi hírekkel ellentétben mégis van hat csoport, akik tudják vállalni a pénteki szereplést, és elkezdhetjük a munkát egy nappal hamarabb.

Ez a döntés a találkozó egyik legfontosabb körülményévé vált; olyan kezdő színjátszó rendezők éltek ezzel a lehetőséggel, akik korábban mindig úgy élték meg a találkozót, hogy a „futottak még” kategóriában, említést alig érdemelve törpülnek el a nagyok mellett, és kapva kaptak az alkalmon, hogy egy olyan napon lehessenek ott, aminek ők lesznek a főszereplői. (Fontos megjegyezni, hogy volt olyan csoportvezető közöttük, aki odautazott másnap is, hogy megnézzék a többi játékot.)

A munka legnehezebb része az, ami egyfelől a legértelmetlenebbnek és leghaszontalanabbnak is tűnik: az előadások minősítése.

Elemzőként a fő problémát abban látom, hogy a csoportvezetők egy részéből olyan sértődöttséget, sőt nem ritkán pánikot vált ki a vártnál alacsonyabb minősítés, hogy a díjkiosztó utáni szakmai beszélgetés – a felfokozott lelkiállapot miatt – teljesen értelmetlenné válik. Így pedig a minősítés ezekben az esetekben kontraproduktív, hiszen pont azt nem teszi lehetővé, hogy a csoportvezető együttműködő legyen; dühe és a csalódottsága megöli a kíváncsiságát. Érthető módon nem tudja befogadni, meghallani a konstruktív gondolatokat sem.

Emlékszem arra a szervezési megoldásra, amikor a beszélgetést követően adtuk át az okleveleket. Ez a sorrend valamelyest gyógyítaná/megelőzné ezt a bajt, de nem változtat azon a tényen, hogy a minősítés az iskolai osztályzás analógiája, csak még rosszabb, mert szűkebb mezsgyén kell egyensúlyozni, mint az 1-5-ig tartó (egyébként rossz skálán). Azért is lep meg újra és újra e rendszer fenntartása, mert a drámapedagógusok gondolkodásmódjával nagy valószínűséggel sokkal inkább összhangban lenne valamilyen alternatív, kevésbé általánosító értékelési módszer. Pedagógiával foglalkozó szakemberként mondhatnám azt is, hogy a háromszintes minősítés a drámapedagógia módszertanával, értékrendjével összeegyeztethetetlen.

Ismerve a zsűriként kiküldött szakembereket, biztosan állíthatom, hogy szívesen fordítanának rá energiát, hogy kreatív, személyre (illetve csoportra) szabott megnevezéseket találjanak, amit fel lehetne tüntetni az oklevélen. Mennyivel jobb lett volna például, ha Hajdúnánáson átadhatjuk az „asszociációs lánc” díját az egyik emléklap helyett, amivel komoly sebet okoztunk!

Az előadásokról

Az egyik legtöbbször tapasztalt probléma, hogy a rendezők nem tudnak mit kezdeni előadásuk egy-két szereplős jeleneteivel, ennek következtében nem kevés bizonytalan, a színpadon nem otthonosan mozgó színjátszót láthattunk. Tanáraiknak a dramaturgiai gondolkodás fejlesztésében, illetve a közösségi színjátszás színpadi eszközeinek elsajátításában lenne szükségük fejlődésre. Az életkorilag telitalálatos téma- és történetválasztás mellett természetesen akad néhány olyan színjáték, amiről nehéz lenne kitálatni, hogy miért esett rá a választás. Ez főként azokra a pedagógusokra jellemző, akik maguk is visszajelzik, hogy kedvtelésből vagy önszorgalomból foglalkoznak az iskolai színjátszással, de ezzel kapcsolatban nem volt alkalmuk képezni magukat.

A találkozók további általános tanulságának látom, hogy a csoportok és csoportvezetők többsége nemcsak tud, hanem akar is fejlődni. A most látott előadásokról zajló beszélgetés (és az egész éves munka!) során hivatkozási alapot jelentenek a korábbi évek visszajelzései, tehát szakmai vitára, a tartalmi visszajelzésekre szükség és igény van. Jó néhány drámatanár van a megyében, akinek munkáján – a tehetségen túl – jól látszik a drámapedagógiai eszközök tudatos használata és a korábbi találkozók szerzett tapasztalat. Elkötelezettségük több száz gyereknek teszi tartalmasabbá az életét. Köszönet érte.

Lipták Ildikó

Békés megyei találkozó

Orosháza, 2013. április 27.

Orosháza szépen helyreállított belvárosának központjában álló, igényesen felújított Petőfi Művelődési Központ adott helyet a békés megyei találkozóknak. A nagyterem barátságos, akusztikája jó. Rafináltan világítani nemigen lehet a világos burkolatok által visszavert reflexfények miatt. Sajnos itt is, mint annyi más helyen, a függöny előtt 2-3 méter mély előszínpad terpeszkedik. Mögé készülnek, pakolnak be legtöbbször a csoportok, ezért aztán hátra is szorul minden játék, ráadásul a függöny mögé tették a nagy tér miatt nélkülözhetetlen térmikrofonokat is. Ez a távolság elszigeteli a játékot, nehezen „jön” át a hatás. Enyhíti ezt, hogy a meredek nézőtér viszont közel engedi a nézőket. Orosháza mindent összevetve inkább jó, mint rossz helyszíne a találkozóknak, s ha lenne még egy kamaraterme, vagy egy-két produkció nézőtere felkerülhetne a színpadra, akár ideális is lehetne.

Békés megyében évek óta elkötelezett közművelődési szakemberek segítik a csoportvezetők munkáját. A megyei intézet munkatársai, többek között Savolt Zoltán eredményesen pályáznak, tréningeket, szakmai napokat, fesztiválokat, táborokat szerveznek. Az egyik leghatékonyabb forma az, hogy pedagógiai érzékenységgel bíró színházi szakemberek, például Kovács Edit színésznő, megnézik a készülő produkciókat, és velük akkor tudnak beszélni az egyes produkciók rendezői, amikor az még formálódik. Meg is látszik mindez a megye színjátszó életén. Az 2013-as megyei találkozón magas színvonalú, igényes tehetséges munkákat láthattunk, és nem csak egyet-kettőt.

A bronz minősítést kapott *Ludas Matyiban* (Színkópék, Vésztő, rendező Kovács Edit) is rengeteg érték volt, töb-

bek között a nagyszerű, az egész játéknak lendületet adó főszereplő. Remek pillanatai voltak a szintén bronzos Karinthy Frigyes-játéknak. Hat kitűnő, pompás formában lévő és fegyelmezett alsós birkózott a kicsit följük lőtt anyaggal (Orlai Gyermekszínpad, Mezőberény, *Az iskolában*, Szabóné Gecse Éva). Méltán kapott ezüst minősítést négy produkció is. Igényes szcenírozás, remek figurák tettek élvezetessé a Mezőkovácsházi Színjátszó Tehetség-gondozó Műhely *Legyünk jók, de hogyan?* című előadását (csoportvezetők Németh Gyuláné és Gyurikné Vass Angéla). Szellemesen könnyed közös történetmesélés, kreatívan átlényegülő stókból variálódó díszlet és felszabadult játék jellemezte a „Kicsik” (Orosháza) *Prücsök* előadását. Baranyainé Imre Julianna vegyes életkorú csoportjában megejtő érzékenységgel és lírával játszották el *A rút kis-kacsát* (Lángocskák, Szeghalom). Öröm volt látni, milyen szépen játszanak együtt kisebbek és nagyobbak. A csoportvezető-rendező másik munkája igazi felszabadult örömjáték, személyes hangvétellű, könnyed húsz perc a Négyszögletű kerek erdő költői versenyéből. Bódis Júlia remek műhelyt visz Dévaványán. Idén három különböző korosztállyal készített jó előadást. Sisteregő diákhumor működteti a Szini Minizek *Érzelmek nélkül* című játékát. Mély és igaz kamasz életjáték a Ványai Művészeti Csoport *Szigorúan barátok* című produkciója. Frenetikus energiájú a legkisebbek *Hófehérkéje*. Méltán kapott arany minősítést ez a két előadás, ezüstöt a harmadik. Pándiné Csajági Mária két előadásában is közreműködött egy fiatal író, akinek szövegei kétségtelen drámai tehetségről tanúskodnak. Izgalmas kis korosztályi drámákat írt. Most a *Fénytörő* című bemutató hatott erősebben – a legsúlyosabb életdrámákat tudták hitelesen megszólaltatni (arany minősítés), de emlékezetesek *A kanapé* című előadás múltidéző szituációi is (bronz minősítés).

Békés megyében jó kezekben vannak a gyermekszínpadok. A több csoporttal is dolgozó drámapedagógus-rendezők korosztályra figyelve, tehetségesen és igényesen dolgoznak.

Perényi Balázs

Veszprém megyei bemutató

Pétfürdő, 2013. április 27. – Pápa, 2013. május 2.

A XXII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínpad Tá-lálkozó Veszprém megyei fordulóját két helyen, két különböző időpontban rendezték meg. Az első alkalomnak 2013. április 27-én Pétfürdő, a másodikkal pár nappal később, május 2-án Pápa adott otthont. A résztvevő csoportok vezetőinek elmondása szerint olyan anyagi terhet ró rájuk a nagy létszámú csoportok utaztatása, hogy ez a megoldás, a kétlakiság tűnt ésszerűnek. Zsűritagként mindkét eseményen volt alkalmam részt venni, így két legyet ütök egy csapásra, mindkét eseményről igyekszem objektív beszámolót nyújtani.

Pétfürdő

A korábbi eseményen, a Pétfürdői Községi Ház és Könyvtár színháztermében összesen 8 előadást tekinthetett meg a szép számban megjelent publikum. A mezőny sokszínűségére jellemző, hogy a szülők által kezdeményezett, egy-egy település teljes gyermekközösségét megmoz-

gató előadás mellett a megszokott iskolai formációk, sőt, művészeti iskolás csoportok is képviseltették magukat a rendezvényen. Az előadások tematikája a mesefeldolgozástól (A kis hableány), a zenés filmadaptáción keresztül (Legyetek jók, ha tudtok), az életjátékorig (Örvény) terjedt.

A szervezők minden szempontból komoly figyelmet fordítottak a rendezvény körülményeinek lehető legmagasabb színvonalú biztosítására. Általán sokszor felnőtt rendezvényeken sem tapasztalt létszámú technikai személyzet (fény-, hangtechnikusok) állt rendelkezésére a csoportoknak, akik maximális odaadással szolgálták a csoportok igényeit. Köszönet a csapat összefogott munkájáért Angeli Katalin intézményvezető asszonynak.

Ahogy a technikai háttérre, úgy az étkezésre, s a kísérő programok színvonalára sem lehetett panasz. Az előadások szüneteiben, illetve a zsűri – a tervezettnél természetesen hosszabbra sikerült – értékelő összeülése közben a művelődési ház előtti füves terület várta a résztvevő kicsiket és nagyobbakat játéklehetőséggel, a közeli tavas, ligetes rész pedig egy jó sétára nyújtott módot.

Az előadások szakmai színvonaláról elmondható, hogy a sokszínűség itt bizony helyenként visszaütött. Lázár Péter kollégámmal együtt úgy éreztük, hogy bár az előadások átlagszínvonala elfogadható volt, egyik-másik csoport túlvállalta magát. Nehézség főleg a túlzott technikahasználatból, illetve a játékos adottságainak túlértékeléséből adódott. Nem szerencsés egy előadás ívét súlytalan videó-bejátszásokkal szétördelni, a játékosokat be nem próbált mikroportokkal, képességeiket egyelőre meghaladó dalbetétekkel terhelni.

A legfigyelemreméltóbb előadások hölgyek kezei alatt jöttek létre. Herczeg Diána és Fésüs Éva csoportjainál éreztük azt, hogy a játékos, a választott anyag és a belőle készült előadás a leginkább összhangba kerültek.

Pápa

A május 2-i rendezvény szintén 8 csoport számára nyújtott megmutatkozási lehetőséget. A pápai forduló színházzakmailag magasabb színvonalú előadásokat vonultatott fel. Ez a tény semmivel sem kisebbíti a fent már említett előadások értékét. A minőségi különbség egyik összetevője, hogy a helyi Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, illetve az intézmény megbízott vezetője, Baloghné Uracs Mariann hihetetlen elánnal és szakmai alázattal támogatja a helyi kezdeményezéseket. Tegyük mellé, hogy olyan szakemberek vesznek részt a Pápan és a környező településeken működő csoportok munkájában, mint Horváthné Árvai Mária, Komáromi Sándor vagy Tegyi Tibor, akik komoly szakmai megbecsülésnek örvendenek a hazai gyermek- és diákszínházi életben, drámapedagógiában, illetve a vidéki alternatív színházi életben. A pápai gyermekszínház műhely erejét mutatja, hogy a rendezvényen Szakall Judittal egyetértésben 3 arany minősítés odaítélését tartottuk indokoltnak.

A pétfürdőihez hasonlóan Pápan sem lehetett kifogás a szervezők munkájára. Az előadások flottul, pontos kezdéssel, magas színvonalú technikai segítséggel zajlottak. A holtidőket a felnőttek ez alkalommal szakmai beszélgetésekkel tölthették ki, míg a gyerekek számára a művelődési ház melletti park adott lehetőséget a lazításra, levegőzésre, közös játéokra.

Összegzésként annyit mindenképp érdemes leszögezni: amit itt tapasztaltam, egészen lenyűgöző. Veszprém megyében Pápa központtal forr a színházi élet. A település vezetői, a kulturális intézmények személyzete, a csoportvezetők, a szülők, a csoportokban igen nagy elszántsággal és alázattal dolgozó(!) gyerekek tudják, hogy mekkora jelentősége van a munkájuknak, annak, hogy a színházi játékot, egyáltalán *a játékot* választották képességeik fejlesztésének eszközéül.

A példa önmagáért beszél, a kormányzati szerveknek fel kell ismerniük, hogy az ilyen, gyermekkortól erős közösséget teremtő, a személyiség fejlődését segítő tevékenységek legmagasabb szintű támogatása elsődleges nemzeti érdekünk.

Varju Nándor

A gyermekszínház és A Vértes Agorája

Tatabánya, 2013. április 30.

Nagy szünet után visszakerült, s egy újjávarázsolt, új imázst építő épületben, A Vértes Agorájában került megrendezésre a Komárom-Esztergom megyei Weöres Sándor Gyermekszínház Találkozó. A ház és remek munkatársai szeretettel és megkülönböztetett figyelemmel fogadták a gyerekeket és kísérőiket, még arra is jutott energia (s anyagi erő), hogy kis vendéglátást, apró ajándék-figyelmességet prezentáljanak a szereplőknek. (Ha jól tudom, torta volt!)

A szervezésről tehát csak pozitívumokat írhatok. Ráadásul megjelent a rendezvényen az alpolgármester is, Belezna Csaba, igaz, kissé részrehajló módon, sőt érintettként, hiszen az egyik csoportban szerepelt a gyermeke is. De kelle ennél meggyőzőbb érv a gyermekszínház mellett, mint ha egy politikus saját maga is érzékeli, hogy ez mennyire fontos a gyerekeknek? Hogy segít nekik kapcsolatokat teremteni, önmagukat megismerni, együtt dolgozni tanulni, hogy ugyanakkor remek multság, értelmes elfoglaltság, hogy jó, jó, jó dolog! Hogy ezek a művészeti tevékenységek megérintik, bevonják a szülőket is, vagyis a „holdudvaruk” közösség-fejlesztő szempontból sem elhanyagolható. Tatabánya tehát máris szerencsés. Nem csupán megújult művelődési centruma, de van „színházi apuka”-politika, aki megértő a tevékenységgel szemben. Itt kell elmondani azt is, hogy a színházi találkozó kísérő események között olyan értékes és érdekes feladatokkal találkozhattak a résztvevők, mint a 100 éve született Weöres Sándor „emlékkönyvének” gazdagítása, amiben az egyes óriás lapok – egy-egy vershez kapcsolódva – a gyermekek alkotásait, kreatív fantáziájának lenyomatát őrzik.

A rendezvényen 16 csoport bemutatóját láttuk. Ez a szám az előző évekhez képest eggyel több – a lehetőségekhez képest eggyel kevesebb, mert a bemutató előtt lemondta egy ászári csoport a fellépést. A csoportok észrevehetően örömmel készültek és mutatták meg, hol tartanak. A játékok túlnyomó részében is a játék-öröm boldogságával találkozottunk, amit nagyon jól esett látni.

Üde színpalattal, nagyon jó felütéssel indult a nap – a Kőrösök 2.d. csapata kedves szerkesztett játékkal köszöntötte a nézőket, megadva rögtön a nagyszerű alaphangulatot – a gyerekek felszabadultak és vidámak voltak, spon-tán-izű játékok jókedvre hangoló, remek ritmusú, térhasz-

nálatuk ügyes. Beszédállapotuk – különösen a lányoké – egészen jó. Nem véletlen, hogy a találkozó egyik arany minősítését a csoport kapta. (*Szösszenetek*. Rendezte: Kulcsár Nóra)

A másik „aranyos” csapat az ácsi Cipőcuppogás lett, akik klasszikus témához nyúltak, a görög mitológiát érintő Berg Judit-darabot rendezőjük, Szalókiné Polónyi Judit alkalmazta színpadra. A leleményes, működő előadás sok pontján volt érezhető a játékörm; a maszkok és kellékek ügyes és kreatív használata segítette a téma pontos megközelítésében.

A találkozó előadásai túlnyomórészt igen jó elgondolásokon alapuló, ötletes színrevitelek, nem véletlen a sok ezüst-minősítés, ám színházi szemmel nézve több kisebb-nagyobb buktatót rejtettek. Ennek dacára, figyelemreméltó, igényesen megfogalmazott a Ficseri csoport *Puli* című előadása (Bíró Ildikó rendezése), jó erővel indított és jól lezárt előadás a Petőfi Diákszínpadé (rendező Takács Edit). Remek elképzeléssel átfogalmazott Pyramus és Thisbe jelenetet kaptunk a Délibáb-Színházról (Mikolasek Zsófia rendezésében) és „felnöttes” játékot a Körbe Színpadtól (átdolgozó-rendező Kulcsár Nóra) – amely előadás, még ha nagy fának is bizonyult, felvillantotta a játékosok képességeit. Komoly kérdésekre kereste a választ az Ellopott Gondolatok csoport (Szalókiné Polónyi Judit vezetésével) –, hogy csak a leginspirálóbbakat emeljem ki. Sok előadásról mondhatjuk, hogy már az is jó, nevelési szempontból mindenképpen, hogy a gyerekek elgondolkodtak a megjelenített problémákon.

Talán a színrevitelek hiányosságai ellenére is ígéretesnek látott játékok hatására fogalmazódott meg a szervezők részéről az igény, hogy szükség volna néhány műhelyfoglalkozásra, szakmai konzultációra, továbbképzésre, hogy letisztultabb és pontosabban elemzett előadásokat lássunk a megyében jövőre. Úgy tűnik, az inkubátor-házként is megjeleníthető A Vértes Agorája tenni kíván ezért, s reménybeli pályázati sikerrel támogatja majd a megye gyermekszínházának fejlesztését.

Tóth Zsuzsanna

Kárpátalja

Beregszász, 2013. május 11.

„A régi szép időkben”, ez a kilencvenes éveket jelenti, Kárpátalján még 15-20 gyermekszínházi csoport találkozott Munkácson, hogy „színházul” beszélhessenek egymással. Ez a kétezres évek elejére-közepére megszűnt, és nem történt helyette semmi.

Ahogy az lenni szokott, most is csak egy agilis ember kellett, Bagu Géza, akinek unszolására a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség újraindította ezt a hagyományt. Géza édesapja, Bagu Balázs útját tapossa, aki szovjet, majd ukrán környezetben tudott a kisebbségi magyarság szellemi gyarapodásáért tenni, helytörténetet írt, népszokásokat gyűjtött, színjátszott...

Egyszóval majd tíz év után újra felgördült a függöny, és a Gátról, Bátyúból, Nagymuzsalyból, Aknaszlatináról, Váriból érkezett csoportok megnézhatték egymás munkáját. A helyszín is érdekes: Illyés Gyula Színház, Beregszász. Rit-

kán adatik meg egy gyermekszínházi játékosnak, hogy igazi színházi körülmények között játszhatson.

Ettől kezdve el is felejtettük, hogy határon kívül, avagy belül vagyunk, mert ugyanazt tapasztalhattuk, mint itthon: kevés átütő erejű előadást, és nagyon sok pedagógiai jó szándékot, ami nem minden esetben esett egybe a színházi átgondoltsággal.

Kétségtelen, hogy a Bagu Géza által rendezett és arany minősítést nyert Karinthy-játék, *A világ legbutább cirkusza* volt a nap fénypontja. Úgy varázsolt elénk az előadás Karinthy gyermekkorának iskoláját, hogy egy pillanatra sem engedett el bennünket, profi módon húzta a rendező azokat a szövegeket, amelyek ma már érdektelenek, unalmasak lehetnek, és szervesen tudta beilleszteni a mai diákhumort a száz évvel ezelőtti iskola világába. Kovácsné Lapu Mária egyébként kiváló forgatókönyve csak kiindulópont volt, sikerült teljesen pontosan alkalmazni a Guriga Színpad társulatára.

Láthattunk még két *A rátóti csikótojást*: Gátról Zsoldos Anita és Bátyúból Bagu Géza rendezésében, Jakab Erika Nagymuzsalyból *A boldog herceget* vitte színpadra. Aknaszlatináról Mitruk Kornélia *Szarvasbika* című előadása iskolájuk névadójának, Bolyai Jánosnak az élettörténetét vitte színre, Váriból pedig Bíró Irma rendezésében a *Kőműves Kelemenné* története elevenedett meg.

Szép nap volt, sok-sok örömmel, egy igazi Karinthy – gyöngyszemmel, és rengeteg, a tarisznyába rakható tapasztalattal.

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség munkatársai vendégül látták a gyerekeket, a színpadon kiemelkedő teljesítményt nyújtókat pedig táborral jutalmazták. Mindent összegezve: nagyon szép napot tölthetünk Beregszászon.

Kis Tibor

A megyei találkozók szervező munkatársaink és a rendezvények helyszínei

Bajó Éva (Vas megye, Szombathely)

Bukor Irén (Jász-Nagykun-Szolnok megye, Kisújszállás)

Csáki Imréné (Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Miskolc)

Farkas Mária (Győr-Moson-Sopron megye, Győr)

Gaál Anna (Pest megye, Vác, Inárcs)

Gila Gabriella (Csongrád megye, Szeged)

Hermann Attila (Hajdú-Bihar megye, Hajdúnánás)

Jakus Julianna (Nógrád megye, Balassagyarmat)

Józsa Katalin és Zum Erika (Bács-Kiskun megye, Kecskemét)

Kovács Mónika (Veszprém megye, Pápa, II. játéknap)

Pisch Anikó (Fejér megye, Székesfehérvár)

Sallai Ferenc (Budapest)

Savolt Zoltán (Békés megye, Orosháza)

Szabóné Rambala Gabriella és Farkas János (Tolna megye, Dombóvár)

Szalai Ádám (Baranya megye, Pécs)

Szalay Lilla (Somogy megye, Balatonboglár)

Számfira-Turupoli Nóra (Veszprém megye, Pétfürdő, I. játéknap)

Tóth Erzsébet (Komárom-Esztergom megye, Tatabánya)

Török Károlyné Miszori Marianna (Zala megye, Gellénháza)

Vona Éva (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Nyírbátor)